

MADONNA TA' PINU

MADONNA TA' PINU

perjodiku ta' kull tlett xhur

Il-fehmiet li jistqarru l-kittieba mhumiex neċċessar-jament dawk tal-Bord Editorjali.

Kull korrispondenza għandha tkun indirizzata hekk:

L-Editur,
"Madonna Ta' Pinu"
Centru Kulturali Marjan
Ta' Pinu, Ghawdex.
Nru. tat-Tel: 556187

Abbonament għal sena

Lokali: 75c
Sostenitur: £M1.

Barra minn Malta: £M1.
Sostenitur: £M2.

INTENZJONI TA' DIN IL-HARGA

Biez permezz ta' Marija, Ġesù jerġa jitwied fil-qlub tal-bned-min u jsib il-post li jixraqlu fis-soċċjeta tal-lum.

Gozo Press.

SENA III — Nru. 12

Ottubru — Diċembru 1982.

*	Il-Kelma tar-Rettur	353
*	Mons. Dun Ĝużepp Portelli	354
*	Messagg tal-Papa	358
*	Festi Marjani fil-Kalendarju Liturgiku matul iż-Żmenijiet (8)	361
*	Il-Maternita' Divina ta' Marija Verġni fid-Dawl tal-Milied	364
*	Iċ-Ċentinarju tal-Madonna ta' Pinu u l-Kungress Marjologiku Marjan	366
*	A Christmas Carol	368
*	Following Mary's example to live always in intimacy with Christ	370
*	Marija fil-Hajja ta' San Frangisk	373
*	Il-Madonna fil-Hajja ta' S. Tereza	376
*	Kronaka tas-Santwarju	379
*	Grazzi Madonna għax smajtni	381
*	Marija fil-Hajja Tiegħi (2)	383
*	Hail Mary	384

STAMPA TAL-QOXRA:

L-Istampa tal-qoxra turi l-Kwadru Mirakuluż li minnu l-Madonna ta' Pinu kellmet lit-twajba Karmela Grima fit-22 ta' Ġunju, 1883. Dan il-kwadru, xogħol il-pittur Amadeo Perugino, tpitter fis-sena 1619. Din ix-xbieha tal-Madonna giet inkurunata mill-Kardinal Alessio Lepicier fil-1935.

II-Kelma tar-Rettur

Sa mill-bidu tal-holqien, il-bniedem kien iħoss li għandu jerfa' l-ħsieb tiegħu lejn Alla biex ifaħħru, iroddlu ħajr u jitolbu dak li jkun jixtieq. Dan nistgħu narawh mis-sagħrifċċi li kienu joffru wlied Adam u Eva, Kajin u Abel. Il-Kotba Mgħaddsa tar-Rabta l-Qadima juruna kif dawn l-atti komplexw jiżżepp luppaw irwieħhom mal-mixja taż-żmien.

Wara l-migja ta' Sidna Gesù kompla jieħu diversi forom skond l-istat u l-kultura ta' dawk li jagħmluh. U aktar ma jkun kbir il-grazzji li wieħed ikun irid ighid lill-Mulej, aktar ma tkun kbira l-grazzja li wieħed ikun irid jaqla', aktar ma tkun gravi d-dizgrazzja li wieħed ikun irid jevita, aktar ikun intensiv u mill-qalb it-talb li jagħmel.

Fost talb ieħor, l-aktar talba popolari, li jista' jagħmilha u kullimkien, irrikkmandata bil-qawwa minn diversi Papiet u mitluba mill-istess Ommna Marija, f'hafna mid-Dehriet tagħha, hija r-Rużarju. Ir-Rużarju huwa ripetizzjoni ta' talb lill-Missier Hallieg u Sid ta' kollo u lil Marija Omm Ibnu, Ommna u Omm il-Knisja u għalhekk meta ngħiduh bil-qalb ma jistax ikun li ma niġux mismugħha. Gesù stess qħallimna u stedinna biex nitolbu u nerġġu nitolbu biex nagilqħu, ghaliex jekk bniedem hażin jisma' t-talb ta' min nitolbu b'insistenza, aktar u aktar jismagħna l-Mulej li jħobbna, jista' u jrid jaqhtina. U f'dan jikkonsisti r-Rużarju.

Ix-xahar ta' Ottubru, xahar iddedikat lill-Madonna tar-Rużarju, din is-sena huwa xahar specjalisti għalina l-Maltin kollha u wiqgħi aktar għal dawk li jħobbu lill-Madonna, ghaliex f'dan ix-xahar tibda Sena Marjana li tfakkar id-Dehra tal-Madonna lil Karmni Grima fil-kappella ċkejkna Ta' Pinu 100 sena ilu u li qiegħda tijtah b'Missioni Djøcesana bi thejjija għall-Kungress Internazzjonali Marjologiku-Marjan lli sejjjer jinżamm fil-Gzejjer tagħna għall-istess okkażjoni. Dan huwa avveniment kbir u mpenjattiv li tiegħi jirnexxi jeħtieg għajnejn u barka specjalisti. tal-Mulej, ghaliex id-demonju li jobghod lilna bħalma jobghod lill-Verġni Mgħaddsa, ma jonqosx li jagħmel hiltu u juža kull mezz biex jisfratta jew ta' l-anqas inaqqa il-prestiqju ta' dawn iċ-ċelebrazzjonijiet. Ahna nixtiequ li dawn il-festi jkunu ta' l-akbar succēs għall-ġid ta' kull ċittadin Matti, fi kwalunkwe stat jew età li għandu.

Għalhekk jaqbel li nimpenjaw irwieħna mhux biss fix-xahar ta' Ottubru, imma matul din is-Sena Marjana kollha ma non-qsux li nitolbu r-Rużarju u nitolbuk bil-qalb u l-attenzjoni ġalli l-Mulej jaqħti lill-Poplu Malti kollu l-grazzja ta' rikonċi-jazzjoni miegħu u ma' għajru.

Is-Santwarju ta' Pinu u d-Devozzjonijiet Marbutin Mieghu

Mill-E.T. MONS. NIKOL G. CAUCHI, ISQOF T'GHAWDEX

MONS. DUN GUZEPP PORTELLI

Semmejna kemm il-darba lir-Rettur tal-Knisja Ta' Pinu, Dun Gużepp Portelli. Però jixraq li naqħtu iktar dettalji dwar ħajtu peress li kien hu l-bniedem li iż-jed minn kulħadd, għal tnejn u tletin (32) sena hadem u stinka sabiex is-santwarju tal-Madonna minn kappella żgħira jinbidel f' tempju l-iż-żed maestuż. (59)

Dun Gużepp twieled l-Għarb, fit-8 ta' Diċembru 1880 minn Wiġi Portelli u Marianna Cauchi. Gie mghammed fl-istess jum fil-Knisja tal-Għarb mill-Arcipriet Franġisku Saverju Debrincat u kellu bħala parrinijiet lil Gużepp u Karmela, wlied il-mejjet Tumas Grima. (60) Fi kliem ieħor, Karmni Grima, li semgħet il-leħen tal-Madonna Ta' Pinu, kienet il-parrina fil-magħmudija ta' dan it-tifel, li kellu jkun iktar tard ir-rettur ta' dik il-knisja u jwettaq il-proġetti kbar tagħha.

Il-familja ta' Dun Gużepp kienet familia mbiera minn Alla għaliex minnha ħarġu hames saċerdoti. Barra minn Dun Gużepp, kien hemm ukoll Dun Salv li sar l-ewwel kappillan ta' San Lawrenz, Dun Karm li laħaq Arcipriet ta' l-Għarb, Dun Piju u Dun Grezz.

Dun Gużepp li sa minn kmieni semgħa s-sejha t'Alla u qabad it-triq tas-saċerdozju, studja fis-Seminarju t'Għawdex li f'dak iż-żmien kien immexxi mill-Patrijet Giżwiti. Matul is-snini tal-formazzjoni saċerdotali, s-superjuri tiegħu u shabu kienu jammirawh ghall-intelligenza, ghall-ghaqal u ghall-hajja spiritwali tiegħu. Gie ordnat fil-21 ta' Diċembru 1907, fil-Katidral mill-Isqof Mons. Giovanni Marija Camilleri. (61)

Bħala saċerdot żaghżugħi, huwa wettaq il-ministeru pastorali tiegħu fil-parroċċa ta' San Lawrenz, li kellha bħala ragħaj tagħha lil hu h il-kbir, Dun Salv Portelli.

Meta l-Giżwiti telqu mis-Seminarju, t'Għawdex biex jiftu kollegġi ieħor f'Malta, Dun Gużepp Portelli, li kien ukoll għalliem f'din 1-iskola, gie

msejjaħ minn Mons. Camilleri sabiex ikun wieħed mis-superjuri l-għodda li hatar. Dun Gużepp kien viċi-rettur tas-Seminarju, fl-istess epoka li fiha Dun Alfonz Hili kien retturi u Dun Gużepp Farrugia Prefett ta' l-Istudji. F'kollaborazzjoni magħhom, huwa ddedika l-ahjar energiċi tiegħu sabiex l-istudenti tas-Seminarju, Minuri, esterni u interni, kif ukoll dawk tas-Seminarju Maġġuri, jghaddu l-quddiem fit-tagħlim u fit-tjieba. Kellu wkoll il-kariga ta' eżaminatur prosinodali tal-qassisin u tas-seminaristi.

Peress li kien predikatur magħruf, ġie msejjaħ f'bosta knejjes ta' Malta u Ghawdex sabiex jgħati panigeriċi u korsijiet ta' eżerċizzi. Darba minnhom sejhulhu wkoll biex jipprietka lil Maltin ta' Tripoli, matul ir-Randan. Għal hafna snin, kien membru tal-opra li torganizza ta' kull sena l-Missjoni lil poplu f'xi waħda mill-parroċċi f'Għawdex.

Waħda mill-ħidmiet li għaliha ta' hafna żmien minn ħajtu, kienet dik li jamministra ssagament tal-Qrar lil dawk kollha li kienu jitlobbu. Kien ukoll konfessur tas-Sorijiet Frangiska-ni u Dumnikani tar-Rabat, Ghawdex.

Nhar ta' Sibt, fil-ġħaxja, Dun Ĝużepp kien imur bil-mixi minn ta' Pinu sa l-Għarb u kien jorqod fid-dar ta' hu Dun Karm Portelli, Arċiprijet ta' dik il-parroċċa. Il-Hadd, fil-ġħodu kien iqum kmieni sabiex iqaddes u jagħmel l-omelija f'waħda mill-ewwel quddiset. Dun Ĝużepp kellu għal qalbu dan ix-xogħol pastorali, tant li meta kien imut jew jitlaq xi kappillan, kien jiġi msejjha mill-Isqof, sabiex iriegħ l-parroċċa vaganti sakemm jinhatar kappillan iehor. Huwa kien għal tliet darbiet vigarju ekonomu fil-parroċċa tal-Ġhasri, kif ukoll darba oħra n-Nadur, il-Qala, Sannat u l-Fontana.

Fl-1933, fis-snin li kienu qed jinfethu d-diversi cirkoli tal-Azzjoni Kattolika f'Għawdex, Dun Ĝużepp gie mahtur Assistent Ekklejżjastiku taċ-Ċirkolu tal-Għarb. Il-lezzjonijiet u l-irtiri li kien jagħti lil membri tal-Azzjoni Kattolika kienu apprezzati hafna.

Dun Ĝużepp kien bniedem imżejjen b'ħafna talenti u għad li kien mghobbi bix-xogħol pastorali u bil-hsieb tal-amministrazzjoni tal-Knisja ta' Pinu, kien isib żmien biex jikteb drammi u skteches għall-palk, kif ukill xi bċejjeċ tal-mužika.

L-Isqof Mons Mikiel Gonzi li għarraf wisq taj-jeb il-kwalitajiet sbieħ u l-merti ta' Dun Ĝużepp u fis-sena, 1943 u bhala sinjal ta' rikonoxxenza hatru Monsinjur Onorarju tal-Kattidral t'Għawdex.

Monsinjur Portelli temm il-ħajja tiegħu f'din id-dinja, fis-7 ta' Marzu 1949 fl-Isptar tal-Belt Vittorja, fejn miet (62) wara marda qasira ta' seba tijiem li huwa garrab bl-ikbar rassenjazzjoni. Il-funeral tiegħu, li għaliex attendiet folla kbira ta' nies, sar fil-Bażilika Ta' Pinu u għamillu l-orazzjoni funebri, il-Patri Accursio Xerri O.F.M. Gie midfun fic-cimiterju tal-Ġħarb, fil-kappella fejn kienu jindifnu s-saċċerdoti.

Fost ix-xogħlijiet li twettqu fis-Santwarju Ta' Pinu, dment li kien rettur Mons. Ġużeppi Portelli, barra mill-bini tat-tempju nnifsu, ta min isemmi parti mill-iskultura tas-saqaf tal-knisja, l-istatwa tal-Assunta fuq il-bieb tal-Kappella, l-istatwi tal-Appostli fin-nicċèt, u xogħol tar-rħam bħal ma huwa l-pulptu.

REFERENZI

59. "Għawdex n. 99 (13 ta' Marzu, 1949) p. 3.
60. Liber Baptizatorum tal-Parroċċa tal-Għarb, n. 4, pag. 368.
61. Registru tal-Ordinazzjonijiet: 21 ta' Diċembru, 1907.
62. Liber Mortuorum tal-parroċċa tal-Għarb, vol. 7, pag. 91.

**IL-BORD EDITORJALI
TAR-RIVISTA
“MADONNA TA' PINU”
JIXTIEQ
MILIED HIENI
U SENA ġDIDA MIMLIJA RISQ
LILL-QARREJJA KOLLHA
U LILL-BENEFATTURI
TAS-SANTWARJU TA' PINU.**

MESSAGG TAL-PAPA

**FL-OKKAJONI TAL-FTUH
TAL-MISSJONI DJOCESANA
MARJANA**

1 TA' OTTUBRU 1982

Lil huti għeżeż u miqjuma

Gużeppi Mercieca

Arċisqof ta" Malta

u

Nikol J. Cauchi

Isqof ta' Ghawde'x

Waqt li l-Knisja ta' Malta qiegħda thejji ruhha ghall-*hidma ta' sena shiha* li trid tilhaq il-qofol tīgħha fid-IX Kungress Marjologiku Internazzjonali, hija haġa ta' ferh għalija niktbilkom din l-ittra u, permezz tagħk kom, nibgħat it-tislijiet tiegħi lill-mahbub poplu kollu ta' Malta. Ma' l-Appostlu San Pietru nghid lilkom ilkoll: "Is-sliem lilkom ilkoll li intom fi Kristu" (1 Piet 5, 14).

Kien ta' pjaċir kbir għalija nsir naf li fl-1 ta' Ottubru li ġej, intom se tagħtu bidu f'Malta kollha għall-Missjoni Djocesana bl-ghan li jseñi tigħid spirituwal i-tħalli kollu. Bhala Ragħaj tal-Knisja universali ta' Kristu għandi pjacir nissieħeb magħkom, intom l-Isqfijiet tal-post, f'din is-sejha solenni lill-Poplu ta' Alla għall-qdusija akbar ta' hajja.

**L-E.T. Mons. Isqof N. Cauchi,
jaqra l-Messagg tal-Papa fil-Katidral.**

F'dan il-mument f'waqtu, f'dan iż-żmien tajjeb, jalla jinstema' ma' pajjiżkom kollu dan il-kliem ta' San Pawl: "Għandkom tiġġeddu b'tibdila spiritwali tal-fehma tagħkom u tilbsu l-bniedem il-għid maħluq skond Alla fil-ġustizzja u l-qdusija ġejja mill-veritā". (Ef 4, 23-24).

Is-sejha għat-tiġġid spiritwali, minnha nnifisha, hi *stedina għat-talb*. U għalhekk il-poplu Malti hu mistieden jifta qalbu ma' Alla, idawwar hsibijietu lejn Ibnu Sidna Gesu Kristu u Salvatur tagħna, u jitlob lill-Ispirtu s-Santu jahdem fih għas-safa tal-hajja ta' kulħadd. Hu permezz *tat-talb — tat-talb privat u tat-talb liturgiku* — li l-membri kollha tal-komunità jiksbu l-qawwa meħtieġa ha jgħixu hajja tassew nisranija.

Permezz tat-talb huma jaraw sewwa li s-sejha għat-tiġġid tfisser *sejha għall-fedeltà lejn Kristu* kif għadu jeħix fix-xirkta tal-Knisja tiegħu. Din ix-xirkta hi xirkta ta' fidu waħda — xirkta ta' verità u ta' hajja, ta' qdusija u ta' grazzja, ta' ġustizzja, imħabba u sliem. Hi xirkta li titċeb mill-membri tagħha rispett għal xulxin, ghajnejna lil xulxin bħal aħwa, u ubbidjenza kollha mħabba għar-ragħajja tal-merħla. Il-Knisja hi xirkta universali li fiha s-saċċerdot, ir-religjuži u l-lajci jgħixu s-sejha tagħhom u jeħinu l-xulxin fil-missjoni ta' Kristu għas-salvazzjoni tad-dinja, billi jaħdmu flimkien, f'għaqda shiha ma' l-Isqfijet u mas-suċċessur ta' San Pietru, F'din il-hidma ekkleżjali flimkien u b'għajnejna għal xulxin insibu l-assigurazzjoni ta' fedeltà lejn Kristu u l-garanzija ta' kontribut effettiv għas-Saltna ta' Alla.

Is-sejha għat-tiġġid hi wkoll *sejha ghall-konsistenza*, sejha ghall-qbil bejn il-fidi u l-hajja nisranija. Komunità ta' fidi u ta' talb, bi-imġiba tagħha, trid taġħi xhieda ta' dak li thaddan u tist-qarr. Il-fidi tal-Knisja trid tidher fil-hajja privata u pubblika tal-membri tagħha. Dan il-qbil bejn fidi u hajja jrid jidher permezz ta' xhieda nisranija dejjem aktar ċara u dejjem aktar hajja fl-oqsma kollha u fil-hidmi kollha li fihom l-insara jsibu ruħhom. L-isfida nisranija — is-sejha għal din il-konsistenza — titlob għażiex deċijsivi u sagrifikkjien minn kulħadd; tistenna tweġiba kemm minn dawk li jinsabu f'qaghda umli u kemm minn dawk li għandhom responsabilitajiet għoljin. Għal kull kategorija ta' nies, it-twemmin nisran ġħandu l-istess htigjet: thaddan 'il Kristu bil-fidi u tapplika tagħlim tiegħu għal kull sitwazzjoni konkreta tal-hajja.

Barra dan, l-esperjenza ta' mijiet ta' snin ta' hajja nisranija f'fedeltà lejn Kristu u l-Knisja tiegħu, minnflok ma tnaqqas xejn mil-lejaltà li wieħed għandu jkollu lejn pajjiżu, hi kontribut mill-aqwa għall-ġid tal-komunità kollha. Kristu stess għallimna: "Agħtu lil Ċesri dak li hu ta' Ċesri, u lil Alla dak li hu ta' Alla". (Mt 22, 21)

F'dan iż-żmien tassew importanti, l-insara kollha, magħqudin flimkien għal għan wieħed, għandhom jieħdu bis-serjetà r-responsabiltà tagħhom li jgħibu l-quddiem *il-wirt Malti tal-valuri nsara* li jgħaqqa flimkien u jagħti dehra vera lin-nazzjon Maltija u lill-poplu tagħha.

Biex ingħibu l-quddiem dawn il-valuri nsara li huma għall-qadi tal-ġid komuni tan-nazzjon kollha, il-Kattoliċi għandhom iġħinu dawk l-istituzzjonijiet edukattivi, karitativi u soċjali li b'tant ġen-rozitā qiegħda tmexxi l-Knisja.

It-tiġdid spiritwali jitlob ukoll sforzi oħra għar-rikonċiljazzjoni biex tinkiseb l-ġhaqda nazzjonali, li hi haġa għażiżha hafna — l-ġhaqda bejn l-ahwa fil-litertà, il-ġustizzja u l-imħabba. It-tiġdid u r-rikonċiljazzjoni jfissru żmien ġdid fejn flok firda jkun hemm ftehim, u l-ġlied jintemm bil-qawwa tar-rispett għal xulxin bħal ahwa u ta' l-imħabba nisranija. Dan iż-żmien ġdid ikun ukoll żmien f'waqtu għall-ġid sew materjal u sew spiritwali ta' kull raġel, ta' kull mara, u ta' kull tifel u tifla f'Malta.

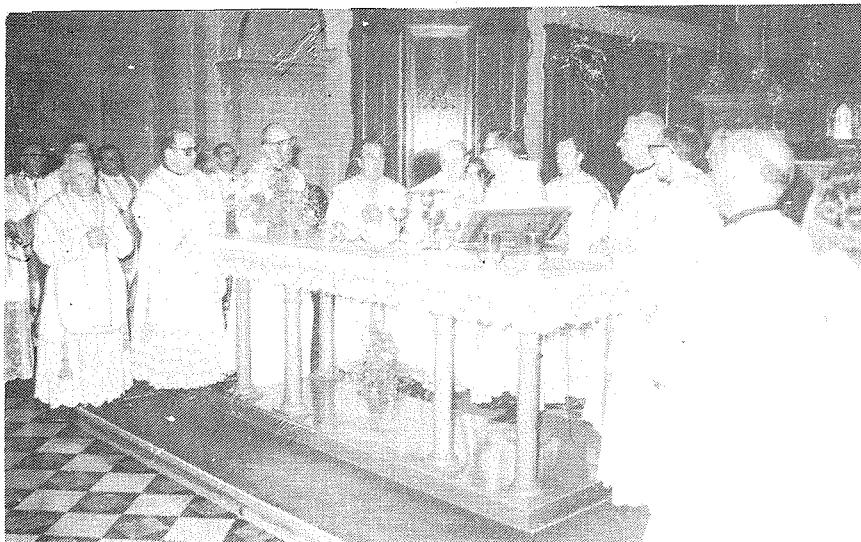
Fl-isforzi kollha tagħhom għat-tiġdid spiritwali u għall-bini ta' l-istrutturi reliġjużi u morali tan-nazzjon tagħkom, intom tagħmlu sewwa tafdaw *fl-intercessjoni ta' Marija*, Omm Alla: id-destin tal-poplu tagħkom hu taħt il-harsien tagħha u hi tgħinu jegħleb id-diffikultajiet kollha tiegħu u jasal għat-tielet elf sena bl-identità kulturali nisranija tiegħu.

Għal dan il-għan, hi tama tiegħi li ċ-ċelebrazzjonijiet marjani li għad iridu jsiru u din is-sena ta' tiġid spiritwali jitqiesu bħala ġrajja ekklejżali ji, fost hwejjeg oħra, iġġib għaqda dejjem akbar ta' fidi u ta' mħabba bejn l-ulied kollha ta' Malta, li, kollha kburija, tqis ruħha bħala l-gżira ta' San Pawl. U jalla dan ikun hekk, taħt il-harsien ta' Marija: taħt il-harsien kollu mħabba tagħha ta' omm bil-fiduċja kollha, jiena nafda n-nies kollha ta' Malta

Permezz tagħkom, hut miqjuma, nibgħat il-barka apostolika speċjali tiegħi lill-insara kollha bil-kliem, li jqawwi l-qalb, tal-Appostlu tagħkom San Pawl: “L-imħabba tiegħi magħkom ilkoll fi Kristu Ġesù” (1 Kor 16, 23).

Mill-Vatikan, 29 ta' Settembru, 1982.

IONNES PAULUS PP II.

Konċelebrazzjoni fil-Katidral fl-okkażjoni tal-Ftuħ tal-Missjoni Djočesana Marjana

FESTI MARJANI FIL-KALENDARJU

LITURGIKU MATUL IZ-ZMENIJET (8)

Mill-KAN. PREP. DUN SALV CAMILLERI

IT-TLUGH FIS-SEMA TAL-MADONNA

Fil-bidu, din il-festa kienet imsejha “Mogħdija tal-Vergni Marija” minn din id-din ja għas-sema, bla ma kien jissemma t-tlugh tagħha bil-ġisem ukoll ghall-istess glorja. Xi drabi kienet tissejjah “Twelid għas-sema ta’ Santa Marija”, Raqda jew Waqtien miil-hajja jew Difna tal-Vergni Marija. Bdiet issir f’Gerusalem fis-seklu hamsa fil-15 ta’ Awissu. Fis-sena 455 Chrysippus, qassis ta’ Gerusalem kien għamel priedka dwarha. Kienet issir fi Knisja tal-Madonna go Kathisma fit-triq bejn Betlem u Gerusalemm. Fil-Lvant fis-seklu 6 ħafna kienet bdew jiċċelebraw din il-festa: hekk San Theodosju, superjur tal-patrijet fil-Palestina, fil-kitbiet tiegħi juri li fi żmien din il-festa kienet tiġi cċelebrata b'so-

lennità u għaliha kienet jmorru ħafna nies. L-imperatur Mawrizju ordna li din il-festa tiġi cċelebrata fl-imperu kollu tiegħu. Fi Franza, fis-seklu sebghha, din il-festa kienet tiġi cċelebrata fit-18 ta’ Jannar bl-isem “Il-Festa ta’ Santa Marija” u fil-Missal Gotiku kienet magħrufa b’quddiesa: Fit-Tlugh fis-sema ta’ Marija, Omm il-Mulej tagħna. Din il-quddiesa kienet tinsab ukoll fil-Missal tal-Liturgija Mozarabika. Dawn il-knejjes ifahħru lil Marija li bi privilegg waħ-dieni għall-merti ta’ Gesu Salvatur u Feddej, giet meħuda fis-sema u ġisimha ma thassarx bil-mewt. Dak li ġabett fid-dinja (Gesu) wara t-tbatija tagħha laqaghha bil-ferħ fis-sema.

Fil-punent din il-festa nsibuha fir-renju Wiġgotiku fis-seklu sebghha. Kienet issir ukoll fil-15 ta’ Awissu. Il-Vergni Mqaddsa hija mxebbha ma’ Enock u Elija li bil-ġisem qiegħdin iġħixu fis-sema; iżda l-Vergni Marija hija fi glorja ikbar u mażhquda aktar ma’ Alla.

F'Ruma, il-Papa Sergju xandar din il-festa u dahlet fil-Liturgija bejn is-snini 687 u 701. Fil-liturgija Gregorjana ta’ żmien il-Papa Adrijanu I (772-795) insibu din il-festa fil-15 ta’ Awissu u ttalbiet tagħha, jiġifieri l-Kolletta, it-talba ta’ fuq l-offerti u ta’ wara t-tqarbin kien għadhom jingħadu sal-1950 fil-Missal Ruman. Anke l-Vangelu li kien jinqara fl-istess festa, mis-seklu 7 sal-1950, kien dejjem l-istess wieħed i.e. dak ta’ Marta u Marija. (Lq Kap 10, 38-42).

Sa mis-seklu 10, fil-Ġermanja f'din il-festa, qabel il-quddiesa kantata, il-qassis quddiem l-artal, wiċċu lejn in-nies, kien ibierek il-hxejjex u l-frott billi jgħid is-salm 64 u wara jgħid tliet talbiet u jroxx l-ilma mbierek. Dawn kienu jitbierku bħala medicina u bħal duwa għall-morda u biex il-bnedmin u l-annimali permezz tagħhom jiġu mħarsin mit-trassis tax-xitan għall-merti tal-Verġni Moaddsa Marija mtellgħa s-sema u ta' Binha Ĝesù Sidna. Gie magħżul dan il-jum għaliex hafna pjanti u hxejjex fil-Ġermanja jissejhju bl-isem ta' Marija u xi ward u ġilji huma xebh taġħha. Il-Verġni Marija fil-Liturgija hija msejha: "warda tal-ghelieqi u ġilju tal-widien" (Kantiċċi Kap 1 1). Fil-pajjiżi tat-Tramuntana jsir il-hsad fix-xhur ta' Lulju u Awissu, meta jilhqqu wkoll ward u hxejjex tal-ġonna u tal-ghelieqi. Għalhekk bdiet issir din il-barka f'dan il-jum. F'xi bnadi kienet issir ukoll l-purċijsjoni, jitkantaw sitt responsorji u jingħadu hames talbiet fejn din il-barka kienet issir solenni.

Il-Q.T. il-Papa Pawlu VI, fl-eżortazzjoni apostolika tiegħu, bid-data tat-2 ta' Frar, 1974, u mahruġa fit-23 ta' Marzu ta' l-istess sena, qal: "Is-Solennità tal-15 ta' Awissu tfakkarna fit-Tlugh glorjuż ta' Marija fis-Sema. Hija festa tax-xorti, tal-milja, tal-barka, tal-kobor tər-ruh bla tebgha tagħha kif ukoll tal-ġisem verġni tagħha u tal-figura perfetta tagħha ma' Kristu Rxoxt. Hija festa li tpoġgi quddiem ghajnejn il-Knisja u l-bnedmin kollha x-xbieha u l-prova ta' faraġ li ghadd is-seħħit it-tama tagħhom sa l-ahhar, jigifieri li din il-glorja shiha hija wkoll ix-xorti ta' dawk kollha li Kristu għamel hutu billi ha "il-ġisem u d-demm bħalhom". (Lhud 2, 14; ara Gal. 4, 4).

Fil-quddiesa ta' lejlet il-festa tal-Assunta, il-Knisja tgħid din it-talba: "O Alla, int xhett ghajnejk fuq iċ-ċokon tal-Verġni Mqaddsa Marija, habbartha billi tajtha l-grazzja li ssir Omm Ibnek il-waħdieni magħmul bniedem, u llum għallejha fi glorja tassew ta' l-ghaġeb: aqgtina l-ghajnuna tat-talb tagħha, biex kif int salvajtna bil-misteru tal-fidwa, hekk ukoll tħollina fil-glorja tas-sema. Bi Kristu Siana. Amen".

Nhar il-festa tgħid din it-talba: "O Alla ta' dejjem li tista' kol-lox, int tellajt fil-glorja tas-sema bir-ruh u l-ġisem, lill-verġni bla tebgha Marija, Omm Ibnek: aghmel li nsibijietna jkunu dejjem fil-hwejjeg tas-sema biex jistħoqqilna sehem magħha fil-glorja li tajt-ha. Bi Kristu Sidna. Amen".

Tagħrif ieħor dwar il-festa tat-Tlugh fis-sema ta' Marija.

Il-vgħili ta' Santa Marija digħi kellha l-quddiesa sa mis-seklu 7, iżda xejn ma kellha dwar l-Assunzjoni. Fis-seklu 8, imbagħad, fit-talba fuq l-offerti, beda jidher il-ħsieb tat-Tlugh tagħha fis-sema, biex il-Mulej jehles lil Marija minn din id-dinja hażina u biex tidħol għalha midinbin quddiemu. Fit-talba ta' wara t-tqarbin kien jissemma "il-mistriek" tal-Imqaddsa Marija Omm Alla. Minn dak in-nhar sal-lum, il-festa ta' l-Assunzjoni kullimkien bdiet tigi cċe-lebrata bil-vgħili. Din il-vgħili, mill-1961 saret vġili ta' sekonda klassi. Fl-1964, il-quddiesa ta' lejlet dil-festa wara nofs in-nhar, kemm qabel l-Għasar u kemm wara, bdiet issir dik tal-Vgħili kif għadha

ssir sal-lum. Is-sawm li kien isir f'din il-vgili, b'digriet tal-Kongregazzjoni tal-Koncilju tal-25 ta' Lulju, 1957, tneħha u tpogga fis-7 ta' Dicembru, lejlet il-festa tal-Immakulata Kuncizzjoni; iżda dan illum tneħha wkoll bil-kostituzzjoni apostolika tal-Papa Pawlu VI tas-17 ta' Frar 1966: "Poenitemini". Din il-festa kellha wkoll l-ottava li bdiet tigi celebrata minn zmien il-Papa Ljun IV (847-855). Il-Papa Nikola I, fis-sena 866, kien qal li din l-ottava hija kbira daqs dik ta' Ghid il-Hamsin u tal-Milied. Din tneħħiet fl-1955.

Din il-festa kibret fil-ġieħ u glorja tagħha mill-1950 meta l-Papa Piju XII xandar il-fidi tal-Knisja Universalis fit-Tlugh fis-Sema ta' Marija bir-ruħ u bil-ġisem u c'dikjara din il-verità bħala domma tal-fidi li kull nisrani għandu jistqarr u jħaddan. Biex din il-verità tal-fidi mxandra mill-Papa Piju XII tigi aktar imfissra mil-Liturgija mqaddsa, l-istess Papa ordna li jinkitbu quddiesa u uffizzju ġodda. Il-qudd'esa nkithet kollha ġdida barra mill-vers tai-Hallelujah li jgħid hekk: "Marija ġiet imtellgħha fis-sema, jifirħu l-qtajja ta' l-angli". Din il-quddiesa baqghet l-istess wara l-Koncilju Vatikan II, iżda saret quddiesa ġdida ghall-Vgili. Diversi partijiet tal-Uffiċċju Divin ġew mibdulin ukoll, u fost il-lezzjonijiet ġodda bdiet tingara silta mill-Kostituzzjoni Apostolika "Munificentissimus Deus" li kien xandar il-Papa Piju XII f'din l-okkażjoni. Din baq-ghet tingħad ukoll anke wara l-Koncilju Vatikan II li kien qassar hafna l-Uffizzju ta' din il-festa. Anke l-innijiet tal-Għasar, Uffiċċju tal-Qari u/t-Talba ta' Sbiż il-Jum u t-Talba tal-festa baqgħu jingħadu sal-lum.

L-Immakulata Verġni, meħlusa minn kull tebgħha ta' dnub oriġinali, mietet, ġiet imtellgħha s-sema bir-ruħ u l-ġisem, u minn Alla mghollija ġhal regina tad-dinja kolha.

(*Lumen Gentium*, 59).

Il-Fidi Kristjana tal-Lvant u tal-Punent minn dejjem kellhom fidi ħajja li Alla gglorifika lil Marija xħin mietet. Dan it-twemmin sar domma tal-fidi mill-Papa Piju XII fl-1950.

(*G. Maloney*).

It-tlugh ta' Marija bir-ruħ u l-ġisem fis-sema jixhed li ġisimna hu salvat u jistħoqqlu joqgħod ħdejn Alla.

(*M.A. Enard*).

IL-MATERNITA' DIVINA TA' MARIJA VERGNI FID-DAWL TAL-MILED

(P. Bonaventura M. Camilleri, O.F.M. Conv.)

Marija Vergni, x-Xebba ta' Nazaret, l-Gharusa ta' Gużeppi, il-Marta' Gużeppi, bin David, hija Omm Alla, ghax hija l-Omm naturali ta' Gesù Kristu, li hu l-Iben naturali ta' Alla. Marija hija dik il-Mara li l-liben ta' Alla, il-Verb Etern, għamlitu bniedem, veru bniedem, bniedem bħalna, jixbahnna f'kollo barra mid-dnub (1). Hija li nisslit u wilditu u rabbietu u kabkritu u għamlitu raġel magħmul, kapaċi jitla' l-Kalvarju.

Marija u l-Miled:

Ma nistgħux nifirdu l-Miled minn Marija; huma intimament magħqu din flimkien. Il-presenza ta' Marija fil-misteru tal-Miled mhix presenza aċċidental, okkażjonali, dekorattiva; mhix qiegħda biex issebbah ambjent, ix-xena tal-Miled; imma hija presenza kostituttiva, essenzjali, meħtieġa; għax mingħajr Marija ma kienx ikollna Milied, kif mingħajr l-omm m'għandniex it-tarbija.

Għax x'inhu l-Miled? Il-Miled mhux biss li l-Iben ta' Alla sar bniedem, imma li l-Iben t'Alla sar bniedem f'Marija u minn Marija. L-Iben ta' Alla, biex setgħa jsir bniedem bħalna, ried ikollu Omm; ried ikun nisel il-Mara, bħalma nsibu fl-ewwel u fl-aqwa profezija, meta fl-Eden Alla kien hedded lid demonju u qallu: "Jiena sejjjer inqajjem mib-gheda shiha bejnek u bejn il-Mara, bejn in-nisel tiegħek u n-nisel tagħha. U Hu (dan in-nisel Tagħha) jis-ħaqlek rasek" (2). Dan l-Iben ta' Alla tant ried isir veru bniedem permezz ta' Marija, li ried ikun il-frott ta' Marija, li bħalma divinament stqar-

ret Eliżabetta meta sellmet lil Marija u qaltilha: "Imbierka inti fost in-nisa u mbierek il-frott ta' ġufek" (3).

L-Aqwa Sinjal:

Marija hija l-isbah prova u l-aqwa sinjal li Gesù huwa veru bniedem: għax huwa BinHa. Meta r-raghajja ta' Betlem, fil-lejl ta' l-ewwel Milied, marru fil-Grotta, sabu mhux biss dak li kien habbrilhom l-anglu ta' Alla: ,tarbija mfisqja, mimduda f'maxtura" (4); imma sabu wkoll fil-Grotta Omm din it-Tarbija, kif ikompli jgħidilna San Luqa: "u marru jgħaġġi, u sabu 'l Marija u 'l Gużeppi, u t-tarbija mimduda f'maxtura" (5). Kieku dawk ir-raghajja, meta dħallu fil-Grotta, sabu biss lit-Tarbija, u mhux ukoll lil Marija, x'kienu jaħsbu u jgħidu? Kienu jaħsbu li din it-Tarbija nizlet direttament mis-Sema, bħala kreatura ċelesti taht sura umana. Imma, għax huma raw hdejn it-Tarbija lil Marija, intebħu li din it-Tarbija hija kreatura umana, hija veru bniedem, laħamha u demmha huma l-laħam u d-demmin ta' Marija, OmmHa; intebħu li kienet Marija li fisqet din it-Tarbija u medditHa fil-maxtura, għax hija OmmHa. Tassew, hija Marija, li bil-Maternita' Tagħha, l-ewwel waħda li thabbar u turi l-Umanita' ta' Gesù, BinHa!

Qdusija Speċjali:

Din il-Maternita' divina titlob f' Marija qdusija speċjali; titlob li jkollha l-qdusija ta' Alla stess. Forsi mhux dan li ried iġħid l-arkanġlu Gabrijiel meta deher lil Marija u

qallHa: "Is-sliem għalik, il-mimljija bil-grazzja, il-Mulej miegħek im-bierka inti fost in-nisa" (6) Mhux għalhekk ukoll Hija kellha titnissel bla tebgha ta' dnub, Imma k-Kristu. Tat-Tnejn Ģesù huwa l-Iben naturali: tal-Missier sa minn dejjem, u ta' l-Omm fil-milja taż-żmien. Jinkwadraha tajjeb San Pawl din il-verità sublimi fl-Ittra tiegħu lil Galatin: "Meta waslet il-milja taż-żmien, bagħat Alla 'Ibnu, li sar minn mara, imwie-lid taħt il-liggi, biex jifdi 'i dawk li kienu taħt il-liggi, biex ikollna l-adoz-zjoni ta' wlied" (7). Ĝesù, kull ma għandu bħala Alla, irċevih minn għand il-Missier: dan li ried iġħid Ĝesù m'ta qal: "Jiena haj b'Missieri" (8). U kull ma għandu Ĝesù bħala bniedem irċevih minn għand Ommu Marija; Hi tatu l-forma Ta'għha, in-natura u n-natural Ta'għha, l-istil u l-karattru Tagħha; tatu sbuħitha u hlewwiha.

Marija: l-Omm Spiritwali Tagħna:

Marija, ghax hija l-Omm naturali ta' Ĝesù hija wkoll l-Omm spiritwali tagħna: Hija Omm Ĝesù fizikament, u hija Omm spiritwalment, mistikament. Ir-ragħuni hija din: Ghax Marija lil Ĝesù nisslitu u wilditu u kabbritu mhux biss bħala persuna individwa, imma wkoll persuna universali: nisslitu u wilditu u kabbri-

tu lil Ĝesù bħala Messija, bħala Adam il-ġdid, bħala l-Feddej tagħna lkoll. Ĝesù u aħna nifformaw ċisem wieħed, realta' wahda: nifformaw il-Knisja, nifformaw il-Ġisem Mistiku Tiegħu: Ĝesù, ir-Ras, u aħna, l-membri l-ohra. Għalhekk, fl-istess hin li Marija nisslet lil Ĝesù, ir-Ras, nisslet ukoll lilna, l-membri. Għalhekk aħna l-ulied spiritwali ta' Maria, kif Ĝesù stess għal darbtejn pubblikament hemm fuq il-Kalvarju, im-sammar mas-Salib, esprima din il-verita' helwa u qawwija, meta qal lil ġovanni, li kelly ħdejha bħala rrappreżentant ta' l-umanita' mifdi ja: "Ara, immok"; waqt li qal lil Ommu: "Mara, ara ibnek" (9) Jifir-hu l-angli u jiftaħru ghax Marija hija r-Regina tagħhom u huma ssudditi Tagħha. Kemm iżjed għandna ghax nifirħu u niftaħru aħna, għax Marija Ommna u aħna wlied-Ha!

Riferenzi:

- (1) Ara: Lhud 4, 15.
- (2) Genesi 3, 15.
- (3) Luqa 1, 45.
- (4) Luqa 2, 12.
- (5) Luqa 2, 16.
- (6) Luqa 1, 29.
- (7) 4, 4-5.
- (8) Gov. 14, 9.
- (9) Gov. 19, 27

IC-CENTINARJU TAL-MADONNA TA' PINU U L-KUNGRESS MARJOLOGIKU MARJAN

minn DUN KARM BORG

A/Direttur Čentru Kulturali Marjan

ĞRAJJA SPEĆJALI

Avveniment speċjali li ser infakkru b'Čelebrazzjonijiet Solenni matul is-sena 1983 huwa l-ğrajja tad-Dehra tal-Madonna ta' Pinu, waħda mill-ğrajjiet li jsebbhu l-istorja tal-Gżejjer tagħna.

Kien fit-22 ta' Ĝunju, 1883, għall-habta tal-10.30 a.m., waqt li Karmni Grima, xebba ta' 45 sena mir-raħal tal-Għarb, kienet sejra mghaż-ġġa lejn darha wara li temmet ix-xogħol fl-egħlieqi tagħha; kif waslet quddiem il-mogħdija li kienet tieħu għal din il-Kappella magħrufa bħala "Ta' Pinu", il-Madonna sejh il-ħalli "Ejja, ejja". Karmni habtet tibż-a' għax ma rat lil hadd, iż-żda minnufi reggħet semgħet is-sejha "Ejja, ejja" għax ma terġaxx tiġi l'hawn qabel sena oħra." Karmni malajr obdiet, dahlet fil-kappella u qalet xi talb. Imbagħad il-Madonna tal-bithha biex tgħid 3 Ave Marijiet f'għieh it-tillit ijiem li ġisimha dam midfun fil-ċabar. Karmni obdiet u wara marret ferħana lejn darha.

Fl-istess żmien, wieħed ġuvni mill-Ġħarb, ta' l-istess età ta' Karmni, Frangisk Portelli, kellu messaġġ minn għand il-Madonna u dan kien li jirreċita Missierna, Sliema u Gloria f'għieh il-Pjaga li ġesu għamel fuq spalltu waqt li kien iġorr is-Salib lejn il-Kalvarju.

Meta xterdet ix-xniegħha ta' dawn id-dehriet, l-awtorita tal-Knisja eżaminat bir-reqqa lil dawn iż-żewġ

persuni u ddikjarat li huma verament semgħu lehen il-Madonna. Minn dak in-nhar 'il quddiem, id-devvozzioni lejn il-Madonna ta' Pinu baqqħet tikber u l-grazzji u l-ghaj-nuniet smewwija li xerr-đet il-Madonna minn dan il-post qaddis huma bla għadd.

KUNGRESS MARJOLOGIKA

MARJAN

Biex it-tifikira ta' din il-ğrajja ssir kif jixraq tassew, minn snin iu bdew isiru l-preparazzjonijiet meħtieġa First l-aktivitati jiet li ser isiru għall-okkażjoni taċ-Ċentinarju u li nittamaw li jħallu hafna frott huwa l-Kungress Marjologiku Marjan Internazzjonali li sejjer jinżamm f' Malta u Għawdex bejn id-9 u t-18 ta' Settembru, 1983. Wara li sar kuntatt mal-Akkademja Pontificja Marjana Internazzjonali li għandha l-inkarigu mis-Santa Sede biex tor-ġanizza dawn il-Kungressi, fil-21 ta' Jannar, 1981, l-Isqfijiet ta' Malta u Għawdex għamlu t-talba tagħhom lill-Papa Ġwanni Pawlu II biex il-Kungress isir fil-Gżejjer Maltin: "Billi fl-1983 jaħbat l-Ewwel Ċentinarju tas-Santwarju Marjan ta' Pinu, u billi nafu bil-ġid pastorali li jħallu l-Kungressi Marjologici u Marjan Internazzjonali, hsibna li tkun okkażjoni tajba li niċċelebraw il-Kungress Marjologiku Marjan li jmiss, fil-Provinċja Ekkleżjastika Maltija."

Fl-ittra tiegħu tat-12 ta' Marz¹¹, 1981, il-Kardinal Agostino Casaroli nforma lill-Isqfijiet Maltin bir-risposta affermattiva tal-Papa: "Għandi l-pjaċir ngharrfek li 1-Q.T. il-Pappa laqa' bil-ferna t-talba msemija"..... u għalhekk "...Jiddikjara ufficjalment il-Belt Valletta u s-Santwarju Marjan Ta' Pinu fil-Gżira ta' Ghawdex bhala s-Sedi tad-IX Kungress Marjologiku Internazzjonal li ser isiru fl-1983".

Din l-ahbar giet mgħarrfa lill-poplu Malti u Ĝawdexi b'ittra past-terali tal-Isqfijiet Maltin tal-10 ta' April 1981. B'ċin l-ittra r-Raghajja Spiritwali tagħna stiednu lill-Maltin u l-Ĝawdexin kollha biex jitolbu halli ż-żewġ Kungressi jkunu ta' tiġcid shiħ spiritwali għal-kulħadd.

Is-suggett tal-Kungress Marjologiku huwa: "Id-Devozzjoni Marjana fis-Sekli XVII u XVIII" filwaqt li dak tal-Kungress Marjan huwa "Marija Omm tar-Rikonċiljazzjoni".

Fil-Kungress Marjologiku jieħdu sehem ghadd ta' Soċjetajiet Marjologici Nazzjonali fosthom dawk tal-Kanada, tal-Kroazja, tal-Polonja, ta' Spanja, tal-Portugall, tal-Amerika u ghadd ta' Universitajiet u Fakultajiet Ekklejja. Il-Kungressisti ma jkunux biss Kattoliċi, għaliex dawn il-Kungressi, mill-Konċilju Vatikan II l'hawn, dejjem kellhom sura ekumenika. Jieħdu sehem ukoll xi lajči lli jinteressaw ruħhom fil-Marjologija. Huwa mistenni li jieħdu sehem numru sabih ta' speċjalisti fil-Marjologija u li għadd kbir ta' pellegrini minn diversi pajjiżi jieħdu sehem fil-Kungress Marjan.

KUMITATI

Biex dawn iċ-Ċelebrazzjonijiet Kommemorattivi — u b'mod speċjali l-Kungress Marjologiku Marjan jirnexxu u jħallu l-frott mixtieq, twaqqfu diversi Kumitat fid-Djoċesi ta' Malta u f'dik ta' Ĝawdex li huma responsabbli għall-attivitajiet

kollha konnessi maċ-Ċentinarju, u dawn qed jaħdmu f'koordinament bejniethom biex ix-xogħol isir b'aktar effiċjenza u b'aktar rizultati tajbin.

Fl-20 ta' April, 1982, twaqqaf il-Kumitat Ċentrali b'rappreżenza miż-żewġ djoċesijiet. Dan il-Kumitat għandu bhala President lill-Eċċ. Tiegħi Mons. Ġużeppi Mercieca, Arcisqof Metropolita ta' Malta u bhala Viċi President lill-Eċċ. Tiegħi Mons. Nikol Ġ. Cauchi, Isqof ta' Ĝawdex. L-ewwel laqgħa ta' dan il-Kumitat li għaliha attenda P. Paolo Melada O.F.M., President tal-Pont. Accademia Mariana Internazionale, saret fis-Santwarju tal-Madonna Ta' Pinu.

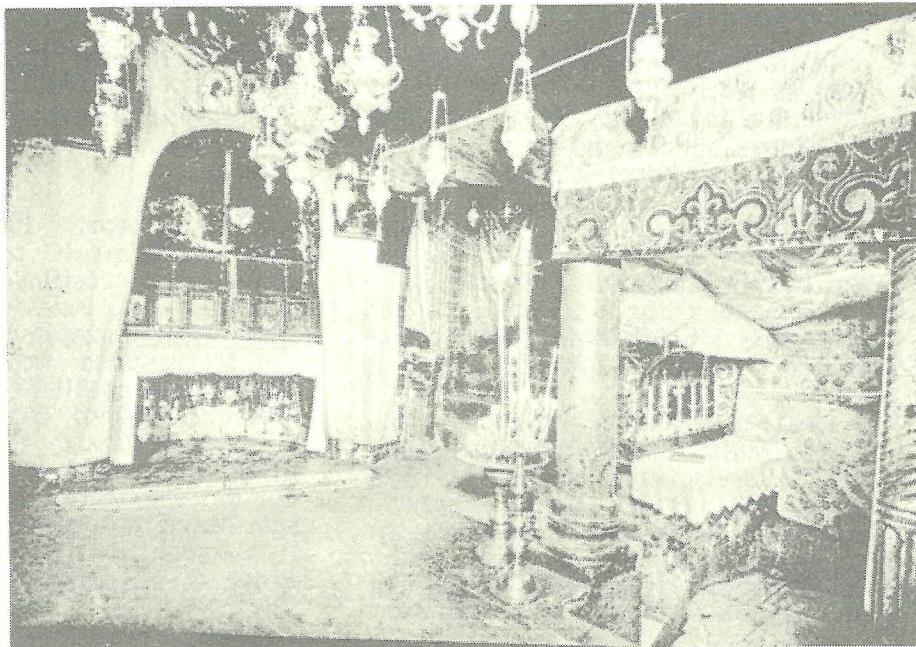
Kemm f'Malta u kemm f'Għawdex twaqqfu diversi Sotto-Kummissjoni-jiet bil-ohra li jorganizzaw attivitajiet għall-kategoriji, e.g. tfal, żgħaż-żagħ, anzjani, morda, eċċ.

THEJJJA

L-attivitajiet ta' thejjija digà bdew billi fl-1 ta' Ottubru, 1982, fiż-żewġ djoċesijiet ta' Malta u ta' Ĝawdex fethet il-Missjoni Djoċesana Marjana. Minn dak in-nhar sal-lum digà saru xi ċelebrazzjonijiet u attivitajiet oħra ta' thejjija. Hemm il-ħsieb li matul din is-sena jiġu ppubblikati xi kotba fosthom wieħed mill-Eċċ. Tiegħi Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi dwar: "Is-Santwarju ta' Pinu Ċentru ta' Pellegrinaggi" u ieħor mill-Ġhaqda Storika Maltija dwar id-Devozzjoni Marjana f'Malta fis-sekli 17 u 18. Ser jiġu organizzati wkoll Wirkja Marjana, Kunċerti Mužikali u attivitajiet kulturali oħra.

Dawn l-attivitajiet u ċelebrazzjonijiet reliġjuži u kulturali għandhom ikomplu sa meta f'Settembru 1983, isir l-gheluq ta' dawn il-festi Ċentinarji tal-Madonna ta' Pinu bil-Funzjonijiet lil jsiru fi tmiem il-Kungress Marjologiku Marjan.

**L-ghar tat-Twelid
huwa maqsum f'
diversi taqsimiet:
ir-ritratt juri zewg
altari: wieħed
mibni fuq il-post
fejn twieled Gesù
l-ieħor mibni fuq
il-maxtura fejn
tqiegħed Gesù.**

A *Christmas Carol*

by

MAY PROBYN

Lacking samite and sable,
Lacking silver and gold,
The Prince Jesus in the poor stable
Slept, and was three hours old.

As doves by the fair water,
Mary, not touched of sin,
Sat by Him, the King's daughter,
All glorious within.

A lily without one stain, a
Star where no spot hath room —
Ave, gratia plena,
Virgo Virgimum.

Clad not in pearl-sewn vesture,
Clad not in cramoisie,
She hath hushed, she hath cradled to rest, her
God the first time on her knee.

Where is one to adore Him?
The ox hath dumbly confessed,
With the ass, meek kneeling before Him.
"Et homo factus est."

Not throned on ivory or cedar,
Not crowned with a Queen's crown,
At her breast it is Mary shall feed her
Maker, from Heaven come down.

The trees in Paradise blossom
Sudden, and its bells chime—
She giveth Him, held to her bosom,
Her immaculate milk the first time.

The night with wings of angles
Was alight, and its snow-packed ways
Sweet made (say the Evangelists)
With the noise of their virelays.

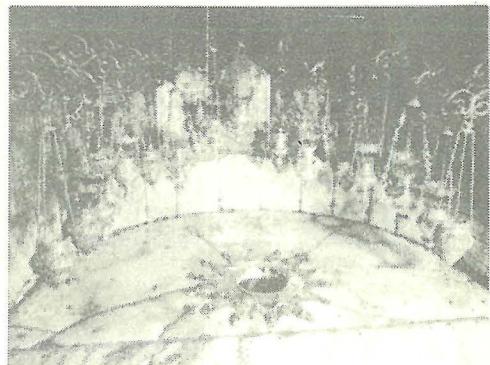
Quem vidistis, pastores?
Why go ye feet unshod?
Wot ye within yon door is
Mary, the Mother of God?

No smoke of spice ascending
There — no roses are piled —
But, choicer than all balms blending,
There Mary hath kissed her Child.

Il-Bazilika tat-Twelid ta' Gesù minn gewwa (sek-luVI) mibnija fuq l-ghar li fih twie-led il-Feddej.

L-istella tal-fidda li tindika l-post tat-twielid ta' Gesù.

HOMILY AT MASS FOR YOUNG PEOPLE

**Following Mary's
example to live
always in
intimacy with
Christ**

At Castel Gandolfo on Sunday, 8 August, John Paul II presided over a concelebration of Mass for two groups of young people, participants, respectively, in the 7th "Tendopoli Mariana" at the Sanctuary of Divine Love, and in the vocational school-camp of the Mercedarian Fathers at Nemi.

After the reading of the Gospel, John Paul II gave the following homily.

Dearest young people!

1. Your "Seventh Tendopoli Mariana" has been transferred here this morning to Castel Gandolfo to celebrate the Eucharist with the Pope! If you have greatly desired this meeting, I too am very happy to receive you and to see you united with me around the altar. I greet all of you with deep affection, particu-

larly the organizers and those in charge; and I express to you my pleasure both for the "Tendopoli" initiative which by now has been in existence for several years, and in which you participate so numerously and willingly, and for the theme you have studied: "The spirituality of Mary Most Holy in the lives of the

young", a study of great interest and giving rise to practical directives and efficacious resolutions.

Then I also extend cordial greetings to the promoters of the vocational school-camp, organized at Nemi by the Order of the Mercedarian Fathers, who have come here with you young people of the "Tendopoli".

MARY IN GOD'S PLAN

2. Now I would like to enter the sphere of the theme which you have studied, in order to give you some suggestions for your lives in the light of the liturgical readings for this Sunday.

My first reflection arises almost spontaneously from the episode of the prophet Elijah, who, oppressed by a great moral weariness because of the obstacles, the dangers and the difficulties of his mission, flees into the desert, sits down under a broom tree; and asks that he might die: "It is enough; now, O Lord", he says with anguish, "take away my life". But behold, an angel comes and, waking the prophet, shows him the miraculous bread and water and urges him to eat and drink: "Rise and eat, else the journey will be too great for you". (cf. 1 Kings 19:4-8).

Dearest young people! You, too, can have moments of weariness, disappointment, bitterness for the difficulties of life, for the defeats suffered, for the lack of help and models, for the loneliness which leads to a lack of confidence and depression, for the uncertainty of the future! Should you find yourselves in such situations, remember that the Lord, in the providential plan of creation and redemption, wished to place close to us Mary Most Holy, who like the angel in the case of the prophet, stands near us, helps us,

exhorts us, indicates to us by her spirituality, where are the light and the strength to continue the journey through life. While still young, Father Maximilian Kolbe, already wrote in this vein to his mother from Rome: "How many times in my life, but especially in the most important moments, have I experienced the special protection of the Immaculate One...! In her I place all my trust for the future". (Gli scritti di Massimiliano Kolbe, Ed. Città di Vita, Vol. I, Page 31).

MARY'S TOTAL INTIMACY WITH CHRIST

3. A second reflection arises from the characteristics of the "spirituality" of Mary, such as can be drawn from the liturgical readings:

— it is a spirituality of absolute and total adhesion to the "Word of God".

Mary, in the presence of the Archangel Gabriel, who announced to her that she had been chosen by God and that her specific and extraordinary vocation was to become the Mother of the Messiah, of the Saviour Jesus, accepted resolutely: "Behold, I am the handmaid of the Lord; let it be to me according to your word" (Lk 1:38). Similarly resolute and radical should also be your Christian faith in God who works everything in us! The words which we heard in the Gospel, strike home: "No one can come to me unless the Father who sent me draws him... Every one who has heard and learned from the Father comes to me." (Jn 6:44-45). There it is: to be able to know, to follow, to love Jesus Christ, is a special "call" of the Father: the saddest reaction is to refuse this call; the most logical and exalting position is to welcome the call with joy and gratitude, and to live it with full and complete

adherence, as did the Most Holy Mary. Strive always to be convinced and enlightened Christians ,overcoming the difficulties that render faith meritorious: always make your testimony credible!

— Mary's spirituality is one of total intimacy with Jesus: an organic intimacy which only the Mother can have, she who had given him physical life, in a marvellous and supernatural manner; an effective intimacy, because Jesus was her supreme and absolute love, from the annunciation to Calvary, from the Resurrection to her assumption into heaven; an apostolic intimacy, because she joined closely in the redemptive work of Christ and she still intercedes for all mankind. May such intimacy with Christ also be the fundamental characteristic of your lives, one which is achieved in an eminent and unique way in the Holy Eucharist. "I am the bread of life... I am the living bread which came down from heaven!" Jesus himself wished this mysterious and sublime intimacy with him by means of the Eucharist. This eucharistic intimacy is the principal means of attaining eternal life, which Christ promised to us: "If any one eats of this bread, he will live for ever; and the bread which I shall give for the life of the world is my flesh." "This is the bread which comes down from heaven, that a man may eat of it and not die!" (Jn 6:50-51).

I hope you will always live in this intimacy with Christ, following the example of Mary! May the ideal of your day or your week be Holy Communion!

— Finally a third characteristic of the spirituality of Mary Most Holy is her giving of herself: just as she gave herself completely to God and to Jesus, so she gave herself to the

apostles and disciples ,to persons in need, to the Church in process of coming into being, for which she offered and continues to offer her hidden and powerful service. May it also be so with you: dedicate yourselves to charity! Where, unfortunately, there is hatred, let you bring love! As Saint Paul says in the Letter to the Ephesians: "Be kind to one another, tenderhearted forgiving one another... Walk in Love, as Christ loved us". (Eph 4:32; 5:2).

PRAYER OF PAUL VI

4. Dearest friends, I wish with all my heart that the spirituality of Mary Most Holy will accompany and inspire you throughout your lives! I do so in the words of Paul VI, whose death, four years ago, we are now commemorating. I shall repeat for you the words of a prayer of his: "To you, O Mary, the fountain of Life, we entrust the expectations of the young, who are restless in their search for a world more just and human, and we trustfully implore: guide their steps towards Christ, the firstborn of renewed humanity, so that in his light they may plan their endeavours and fulfil their hopes".

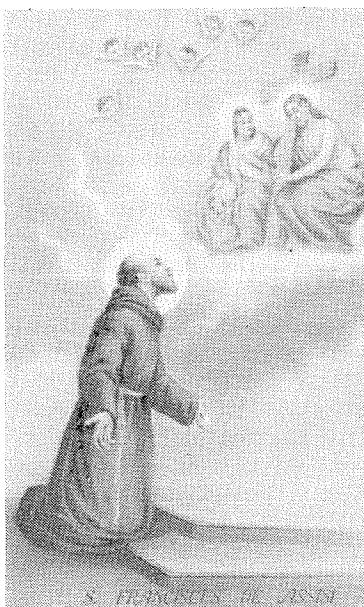
May my blessing be a constant pledge of these wishes!

Min m'għandux lil Marija bhala
Ommu, m'għandux 'I Alla b'Missier.
L-iben ta' Alla jinkarna f'kull jum u
f'kull ħin permezz ta' Ommu Marija.

(S. Lwigi M. ta' Montfort).

ŻEWG CENTENARJI LI QED JITFAKKRU SOLLENNEMENT DIN IS-SENA FID-DINJA KATTOLIKA HUMA T-800 SENA MIT-TWELID TA' SAN FRANGISK U L-400 SENA MILL-MEWT TA' SANTA TEREZA T'AVILA. JIXRAQ LI DAWN IŻ-ŻEWG QADDISIN KBAR JITFAKKRU ANKE FIR-RIVISTA TAGħNA WAQT LI NARAW X'IMPORTANZA U X'POST KELLHA L-MADONNA FIL-HAJJA TA' DAWN IŻ-ŻEWG QADDISIN. DAN SER NAQRAW FIŻ-ŻEWG ARTIKLI LI ĜEJJIN MIKTUBA MINN M.F.B.

Egħluq it-800 sena mit-twelid ta' San Frangisk ta' Assisi (1182-1982)

MARIJA FIL-HAJJA TA' SAN FRANGISK

Din is-sena l-Knisja cċelebrat it-Tmien Centinarju mit-twelid tal-kbir Patrijarka San Frangisk ta' Assisi, wieħed mill-aktar qaddisin magħrufa mad-dnja kollha. San Frangisk mhux biss kien il-Fundatur tat-tlett ferghat tal-Frangiskani: il-Patrijiet Konventwali, il-Patrijiet ta' Ģiežu u l-Patrijiet Kapuccini, tat-Tieni Ordni: is-Sorijiet Klarissi u tat-Terz Ordni Sekulari, li jhaddan fili tant Kongregazzjonijiet ta' Sorrijiet, imma minħabba li lil Alla kien jarah fil-hlejjaq kollha ta' madwaru, għibed għal warajh anki lil dawk ta' religgjonijiet ohra. F'dan il-perjodiku tal-Madonna naraw l-imħabba li dan il-Qaddis kellu lejn Sidna Marija.

Bhal Kristu fit-Twelid.

Frangisku twieled fil-belt ta' Assisi fl-Umbria fl-Italja lejn tmiem is-sena 1181 jew fil-bidu tal-1182 minn Giovanna, imsejha Madonna Pica miżżeewga lil Pietro Bernardone. Meta waslet biex tagħti t-tarbija lid-dinja Pica hasset x'jim-buttha biex tinżel fil-maqjel taħt id-dar tagħha u hekk Frangisku twieled bħal Kristu fil-faqar fi stalla fejn missieru kien iżomm il-bhejjem tiegħu. Meta twieled, missieru kien fi Franzia u ommu fil-magħmudija tatu l-isem ta' ġwanni. Imma missieru meta ġie lura minn Franzia, fejn kien mar għan-negozju tad-drappijiet, lil ibnu beda jsejjahlu "Francesco" għal Franzia.

Fil-jum tat-twelid tiegħu, pellegrin misterjuż li habbat fuq il-bieb tagħhom ħabbar kemm dik it-tarbija kellha tagħmel ġid meta tikber. Ommu, ta' mara twajba li kienet, għamlet ħilitha biex trawwem fih sa minn ċkunitu mħabba kbira lejn Alla u l-Madonna. Fl-iskola tal-parroċċa ta' San Gorg f'Assisi hu tghallem jaqra u jikteb. Frangisku għall-kemm ma kienx bniedem ta' skola khira, studja xi ftit il-Franciż, kien iħobb il-poezija u kellu ġidba qaw-wija għall-mužika. Kellu wkoll memorja tajba, u din il-memorja għen-nitu biex jitgħallek hafna minn dak li kien jaqra fuq ir-religion nisrani ja.

Bhal Kristu għażel il-Faqar

F'żgħożitu, Frangisku ma kien jonsu xejn, kellu kull ma xtaq. Kien jaħdem fil-ħanut tad-drappijiet ma' missieru u flus kellu kemm iż-irid u ma kienx jibża' għalihom. Żgħażagħ tal-eta tiegħu kienu jixxalaw hafna minn fuq dahru. Kien jiġbed fuqu l-attenzjoni taż-żgħażagħ l-oħra għaliex kien jilbes ilbies li jgħati fil-ġħajnejn. Lilu kienu jarawh bħala mexxej tagħhom għaliex kien kapaċi jaġħti hajja lill-festi ta' daqq u kant li spiss kienu jiġu organizzati fi żmien. Iż-żda ghalkemm kien zioobb jixxala, Frangisku kien dejjem ta' mgħieba tajba, nobbli fi kliemu u għemilu u ta' qalb kbira mal-foqra.

Frangisku ħabb hafna l-Assisi belt twelidu. Għalhekk fis-sena 1202 tqabab fil-gwerra li kien hemm bejn Assisi u Perugia. Waqa' prigunier u fis-sena li għamel fil-habż fl-1204 marad fit-tul. Meta fieq mill-marda tiegħu fis-sena 1205 xtaq jilhaq kavallier u għalhekk telaq lejn il-Puglia fejn l-armata tal-Konti ta' Brienne kienet qed tikkumbatti kontra l-Germanizi. Imma huwa u sejjer reġa waqa' marid fi Spoleto. Hawn kellu holma li gegħlilu jirrifletti hafna; "X'inhu l-ahjar timxi wara l-Imġħalem jew wara l-qaddej? "Frangisku

ma ddubitax liema kellha tkun l-ġhażla tiegħu. Imma ma kienx jaf x'kellu jgħamel.

Hawn beda għal Frangisku żmien ġdid u ntafa' f'hajja ta' ġabrab. F'għar fqajjar imbiegħed mill-ħsejjes tal-belt, talab minn għand Alla ddawl biex jagħraf x'ried minnu. Kristu Msallab kellmu għall-ewwel darba u mlielu qaſbu b' imħabba kbira lejn il-passjoni li Hu ġarrah f'hajtu. Issa minflok ma jtajjar flusu f'xalar ma shabu beda jqassam hafna karta lill-fqar u jgħiġi lill-knejjes fgar ta' Assisi u lis-saċċerdoti li kienu jieħdu ħsiebhom. Il-gost tiegħu li jmur jitlob fil-kappella ta' San Damjan. Kien f'din il-kappella li hu sama' leħen gej mill-Kurċifiss imdend fuq l-artal; Frangisku sewwili l-knisja tiegħi, li qiegħda tigħġarraf". Mar lejn dar missieru qabab tgħabbi drappijiet, bieġħha Foligno u ha l-flus lill-qassis ta' San Damjan. Dan ma riedx jaċċetta l-flus, iż-żda hallieh joqghod miegħu. Meta missieru sama' bil-bicċa, mar jiġri għalihi u x'xin hu ma riedx imur id-dar, Pietru talbu jroddlu l-prezz ta' hwejġu u biex jirrinunzja għal-ġidu. Frangisku mhux biss irrinunzja għall-ġidu jżda wkoll tħah il-hwejjeg ta' fuqu. Libes xkora b'habci ma qaddu u kif ikanta Dante, Frangisku tgharras mas- "Sinjura Poverta", haddan il-faqar.

Għad-dell ta' Santa Marija ta' l-Angli.

Għall-bidu tas-sena 1206, Frangisku, cert x'kellha tkun it-triq ta' hajtu, libes libsa fqajra b'salib tad-drapp fuqha u hu li kien jixtieq ikun Kavallier tad-dinja, sejjah lilu nnif-su "Kavallier tar-Re l-Kbir". Għad-dha sentejn ta' hajja iebsa, għalihi wahdu fit-talb u l-penitenza. Hu għex ukoll jaqdi f'xi monasteri benedittini u għamel fihom il-ħidmiet l-iż-żejjed umli. Kienu għadhom f'moh-

ħu l-kelmiet tal-Kurċifiss li qallu "Sewwi l-Knisja tiegħi"; għalhekk huwa ntafa' biex isewwi l-ħsarat li kien fihom tliet knejjes żgħar ta' madwar Assisi: dawk ta' San Damjan, San Pietru u Santa Marija ta' l-Angli, imsejha Porjunkola. F'din il-knisja ghodwa waħda kien jisma' l-quddiesa meta l-qarji tal-Vangelu għamillu tant impressjoni. Kien l-kelmiet li Kristu bihom habbar x'kellha tkun il-missjoni ta' l-appostli u l-hajja ta' faqar li kellhom iġħixu. (Matt 7, 19) Frangisku hass li ċaww il-kelmiet kienu jgħoddu għaliuk. Minn dak in-nhar, biddel il-libsa tiegħu: beda jilbes ċoqqa grīža lewnej l-irmied, thazżem b'ħabel abjad u neżza' hafi. Bil-permess ta' l-Isqof ta' Assisi beda jippriedka l-Vangelu fil-Knisja ta' S. Ġorġ; fuq il-kiem ta' Kristu ppriedka l-paċi u l-penitenza.

Imsahħrin għal kliemu għorrief u nies sempliċi wrewh ix-xewqa li jaq-smu miegħu l-istess hajja tiegħu. Fis-16 ta' April 1208 ngħaqdu miegħu Bernardu ta' Quintavalle wieħed mill-kbarat ta' Assisi u l-kanonku tal-Katidral u ġurista Pietru Cattaneo u ġimġha wara ž-żagħżugħ fqajjar Egidju. Tul dik is-sena, kien hemm tmienja oħra li għażlu l-hajja tiegħu. Wara li kitbilhom regula ta' perfezzjoni meħudha mill-Vangelu, fis-sena 1209 hadhom miegħu Ruma quddiem il-Papa Innocenz III biex jikseb l-approvazzjoni ta' dan l-Ordni gdid. Wara holma fejn ra lil Frangisku qed iżomm il-Lateran approva r-Regula u tahom il-permess li jippritkaw. Marru lura lejn Assisi, sabu kenn go ġħarix f'

Rivo Torto barra l-belt u ħadu l-isem ta' "Frati Minori". Wara xi żmien kisbu minn għand il-Benedittini l-knisja ta' Santa Marija ta' l-Angli. li.

Hawn bnew kunvent ta' ffit ċelel. Mill-kunvent ir-Ras u l-Omm tal-Ordni kieno joħorġu tnejn tnejn jip-pritkaw. F'din il-knisja fis-sena 1212, San Frangisk libbes lil Kjara, I-oħtha Anjeże u xebbiet oħra ta' Assisi bil-libsa Frangiskana u ta' bidu għat-tieni Ordni (tas-Sorijiet tal-Klawwsura) magħrufa bħala Kläri.

Hejj din il-Knisja ta' Santa Marija ta' l-Angli, li kien il-post l-aktar maħbub minn San Frangisk, huwa għadda l-ahħar ġranet ta' ħajtu go ġħarix żgħir. Hawn, mimdud fl-art, huwa miet fit-3 ta' Ottubru 1226, fl-età ta' 45 sena, hu u jkanta innu lil "oħtu l-mewt" u jbierek lid-dixxipli miġburin madwaru u lil dawk tal-bogħod.

Tifħir u Talb lill-Madonna

Frangisku, imkebbes bl-imħabba ta' Kristu, kellu wkoll imħabba kbira għal Ommu Marija għaliex għamlet li jsir ħuna l-Mulej tal-glorja. Fiha wara Kristu qiegħed il-fiduċja kollha tiegħu, taha qima bhala l-avukata tiegħu u ta' hutu. Ghall-ġieħ tagħha, hu kien iħobb ikanta tifħir imheġġeġ, joffri talb ġherġan u jipprietka b'mod li jqanqal il-qlub. Fl-ewwel hajja ta' San Frangisk miktuba minn Tumas ta' Celano jgħidilna li San Frangisk kien jgħaddi l-jieli fit-talb, "ifahħar lil Alla u l-glorjuża Verġni Marija Ommu".

IL-MADONNA FIL-HAJJA TA' SANTA TEREZA

Għaddew erba' mitt sena mill-mewt ta' Santa Tereža l-Kbira, il-mara waħdanija Fundatriċi ta' Ordni reliġjuża ta' r-rgiel, l-ewwel mara Duttur tal-Knisja Universali, waħda mill-aktar nisa qaddisa u kit-tieba spiritwali ta' kull żmien. Jixraq li f'dan il-perjodiku tal-Madonna ngħidu xi ħaġa fuq l-imħabba u d-devozzjoni li kellha din il-qaddisa lejn il-Madonna.

Tfulija Nisranija ta' Tereza

Santa Tereža twieldet mas-sebh tat-28 ta' Marzu, 1515, u rċievet il-Magħmudija ġimgħa wara. Tereža kienet it-tielet tarbija ta' Alonso Sanchez de Cepeda u t-tieni mara tiegħi Beatrix da Ahumada. Skond l-użu taż-żmien li t-tfal jagħżlu l-kunjom tal-missier jew tal-omm, Tereža hadet kunjom ommha, hekk li sa ma bdiet ir-Riforma tal-Karmelu, kienet magħrufa bhala Tereža de Ahumada y Cepeda. Imbagħad fl-isem li għażżejt hija nnifisha, kel-lha tibqa' magħrufa mad-din ja kollha bhala Tereža ta' Gesù.

Fit-tfulija nisranija ta' Tereža, insibu tliet hwejieg li juru l-heġġa t-tal-karatru tagħha u l-ġibda tagħha lejn Alla u l-Madonna. L-ewwel grajja kienet dik tat-tfittxija tal-martirju, meta kienet għadha tifla żgħira thobb tilghab ma' huha Rodrigo. Tikteb Tereža fil-“Hajja” tagħha: “Kelli wieħed minn ħuti kważi daqsi fiż-żmien. Konna raqraw flim-kien il-hajjiet tal-qaddisiu; u kull meta kont naqra dwar il-martirju li s'frew għal Alla nisa qaddisa, kont nahseb li huma xtraw it-tgwawdija ta' Alla tasseg b'irris. U kont nooġħod riħaddet ma' dan hija kif

stajna nsiru martri. Ftehemna li nitilqu lejn l-art tal-Mori ... sabiex hemm jaqtghulna rasna.” Meta z-juhom hassrilhom kol'ox ghax ilta-qa' magħhom fit-triq li qabdu u reggagħhom lura lejn id-dar. Tereža u Rodrigo sabu triq oħra kif ifit-txu lil Alla. Tkompli tikteb il-Qaddisa: “Qtajnieha li nsiru eremit u bdejna nibnu eremitagi mill-ahjar li konna nafu fil-ġnien li kellna mad-dar. Konna nagħmlu bragħ ta' ġebel żgħir, u malajr kien jaqagħlna kollox; għalhekk, lancas f'din il-ħaġa ma stajna naqtgħu x-xewqat tagħha.” (Hajja, 1, 4)

Meta kellha tlettix-il sena, Tereža tilfet lil ommha Beatrix, li kienet thobba hafna. Tissokta tikteb il-qaddisa: “Meta bdejt nifhem x'kont tlift, fid-d-eqa tiegħi mort quddiem xbieha tal-Madonna, u b'ħafna biki t-labtha biex tkun Hi omm għalija. Għalkemm dan għamiltu fis-sempliċità tiegħi, naħseb li swieli tasseg ta' fejda; għaliex kull meta ntlaqt f'idjejn din il-Vergni Sultana, dej-jem sibt il-ghajjnuna tagħha: fl-ahħar żgur li kienet Hi li gibditni lejha għal kollox.” (Hajja 1, 7).

Tereža zzid li kienet thobba titlob kif għallmitha ommha u kienet tieku gost tilghab ta' soru ma' shabha bniet. Hija wirtet minn għand ommha d-devozzjoni tagħha lejn il-Madonna. Hija tgħallmet minn għand ommha li ta' spiss tgħid ir-Rużarju u baqgħet devota lejn din it-talba ħajjitha kollha.

Sorū Karmelitana.

Fi Spanja tas-seklu sittax, it-tfal setgħu jduru lejn Alla kull hin bix-xewqa tal-Ġenna u tal-ħwejjeg tie-

għu, li ta' sikkit kienet jkellmuhom fuqhom. Imma Alla deher jiġbed lil Tereża lejn it-triq tas-sewwa u l-qdusija kmieni fil-hajja. Għalhekk meta wasal iż-żmien li tagħżel l-is-tat ta' hajjitha, Tereża għaż-żejt li tidhol fl-Ordni ta' "L-Aħwa tal-Verġni Marija", biex minn ħdan l-Ordni Karmelitan tixrob dik l-im-habba speċjali li l-Ordni dejjem haddan sa mill-bidu ta' l-eżistenza tiegħu lejn l-Omm u l-Ġmiel tal-Karmelu.

Wara li ħalliet ruħha tīgi mirbuha mill-frugħat taż-ż-żoñi, frugħat żgħor li bibom qatt ma offendiet lil Alla bi dnub, imma li ma ġallewhiex ħielsa bizzejied biex timxi fit-triq tal-perfezzjoni, Tereża, ta' 21 sena, qat-żejt ha b'determinazzjoni shiha li trid taqdi lil Alla fil-hajja religjuža. Minn hafna monasteri ta' Avila għaż-żejt li kienet midħla sewwa tiegħu billi ta' sikkit kienet iż-żur lil waħda habiba ta-ħha, dona Juana Suarez, li kienet thajjarha thaddan bħalha l-hajja Karmeliana.

F'dan il-monasteru ta' l-Inkarnazzjoni, wara li ħadet il-lħlsa karmeliana fit-2 ta' Novembru, 1536. Tereża għexet 27 sena qabel ma bdiet ir-Riforma tal-Karmelu. Tereża tistqarr li saret thobb il-hajja religjuža dejjem aktar: "Il-ferħ li hassejt fil-ħin tad-dħul tiegħi fil-hajja religjuža kien hekk kbir li sal-lum qatt ma naqas fija. Alla tassew li biddel in-nixfa ta' ruhi fl-ħlewwa li tgħaxxaq." (Hajja 4, 2). Bdiet tant tingħibed ghall-hajja ta' talb fis-skiet u l-għabra, illi bdiet tara kif tagħmel biex thajjar lill kull min kienet tkellem ħalli jibda jitharreg fil-orazzjoni.

Minħabba d-doni kbar li Alla żej-jinħa bibom, Tereża bdiet dejjem aktar issir centru u tfittxija minnies ta' Avila.

Ir-Riforma tal-Ordni.

Wara li bdiet iġġarrab il-ħlewwa ta' Alla f'taħdidiet u viżjonijiet tas-sew kbar, Tereża kienet lesta biex tibda r-Riforma ta' l-Ordni Karmelitan, li minn soru fost tant oħrajn, kellha tagħmilha waħda mill-aktar qaddisin magħrufa fl-istorja tal-Knisja, il-waħdanija li saret Fundatiċi ta' Ordni religjuż ta' rgħiel, hekk li jistħoqqilha t-titlu speċjali ta' Omm il-Karmelu mgħedded.

Naqraw fil-hajja tagħha li Tereża għamlet il-fehma li tibda tghix il-vokazzjoni Karmeliana tagħha bl-akbar perfezzjoni li setgħet. Imma l-qagħda fil-monasteru tal-Inkarnazzjoni ma kenitx ambjent tajjeġeb għal dan il-ġhan, hekk li f'taħ-dita li kellha ma' xi sorijiet u tfaj-liet, fosthom kuġinitha Maria de Ocampo harget bl-ideja li jitwaqqaf monasteru ta' riforma skalza, riforma aktar stretta bħalma daġà kien sejjh fost il-Frangiskani.

Dan il-ħsieb ta' riforma baqa' jħammem f'mohha Santa Tereża sa ma sar deciżjoni wara l-laqħat li kellha ma' Patri Pietru d'Alcantra u wara li Kristu nnifsu ordnalha għal hafna draibi. Hija sabet tfixxil ta' l-ghażżeb f'dan il-ħsieb ta-ħha, hekk li l-qaddisa kellha titħabat biex kolloks isir fil-moħbi sa ma rċeviet minn Ruma l-“Breve” li jaġtiha l-permess biex tibda r-Riforma.

Kien f'dan iż-żmien ta' qtigħi il-qalb li, wara li l-qaddisa kellha l-viżjoni ta' l-infern li ħalliet effetti kbar f'rūħha, Tereża kellha viżjoni tal-Madonna u San Ġużepp, li weghduha li huma nfushom kellhom iħa isu l-opra tar-Riforma li kienet sejra tibda. Kien sewwa sew nhar il-festa ta' Santa Marija, 15 ta' Awissu, 1561, meta Tereża, fil-waqt li kienet fil-knisja dumnikana ta' San Tumas, tal-belt ta' Avila, kellha waħda mill-aqwa dehriet kbar minn għand il-Madonna u fiha dehret biċ-

ċar l-intimità li kien hemm bejniethom. Il-Qaddisa tistqarr li rat lill-Madonna flimkien ma' San Ĝużepp ilibbsuha libsa bajda u ma' għonq-ha dendlulha għiżirana tad-deheb l-aktar sabiha u li kellha mdendel maġħha salib ta' siwi kbir. Marija f'din il-viżjoni qaltilha li kienet kuntenta hafna bil-qima li kellha lejn l-Għarus tagħha. Qaltilha li setgħet tibqa' żgura li dak li kienet qed tfittex li twettaq dwar il-monasteru ġdid kelleu jseħħi u bhala sinjal ta' dan Hija tatha l-ġiżirana bis-salib tad-deheb. Aktar tard meta spjegat din id-dehra, Santa Tereža qalet li bil-libsa l-bajda riedet turihha li għiet maħsula mid-difetti kol-ħha tagħha u ruħha tinsab bajda bħas-silg quddiem Alla.

Il-ħsieb principali tagħha meta bdiet ir-riforma ta' l-Ordn iken, fost affarijiet oħra, "li tkun ta' servizz lejn Alla u ta' unur għal-libsa tal-Verġni Marija", il-Labtu tal-Karmelu. Ghaliha r-regola kienet dik ta' Sidtna Marija tal-Karmnu. Ma kienx għalxejn meta f'wahda mid-dehriet li kellha, il-qaddisa qa-

let li Kristu rringrazzjaha għal dak li għamlet ghall-qima ta' Ommu Marija.

F'viżjoni oħra li kellha darb'oħra waqt il-kant tas-Salve Regina rat il-Madonna tieħu postha bhala superjura tal-kunvent fejn Santa Tereža kienet prijura; u kliem Sidtna Marija kien: "Jiena nibqa' dejjem magħkom u noffri lil Ibni Gesù t-talb li tagħmlu".

Mal-Knisja u għall-Knisja.

Quddiem din il-weġħda tal-Madonna lil Santa Tereža ta' Avila, kif iwissina l-Papa fl-ittra li bagħat fil-okkażjoni tar-raba' Ċentinarju mill-mewt tagħha, li ġrat fil-15 ta' Ottubru, 1582, fuq it-twissijiet tal-Qaddisa fil-ktieb tagħha "It-Triq tal-Perfezzjoni", nitolbu mal-Knisja, għall-Knisja u l-Ğerarkija Mqadda bix il-Mulej iħares il-Knisja tiegħu u l-Mexxejja tagħha u joh-roġhom rebbieħa fuq is-setgħat tal-ħażżeen.

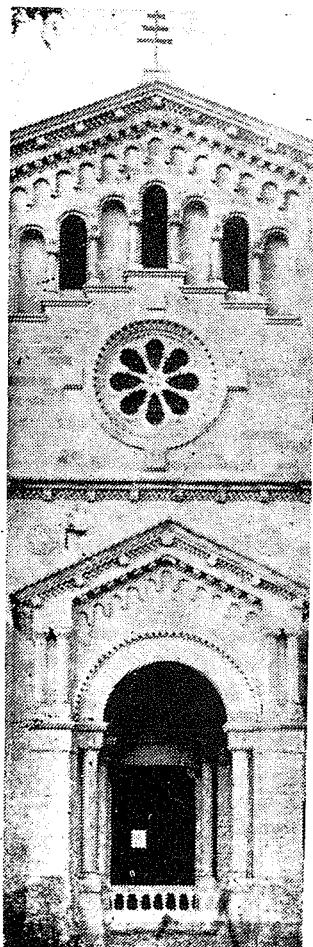
Il-Koncilju Vatikan it-Tieni jsemmilna t-tliet sisien tal-Kult Marjan, jew ir-ragunijiet ewlenin li għalhom tingħata qima l-İll-Madonna:

"Marija, għax Omm Imqaddsa t'Alla, li ħadet sehem fil-misteri ta' Kristu, bil-grazzja t'Alla mgħollija, wara l-iben, fuq l-angli u l-bnедmin kollha, tiġi mill-Knisja ġustament onorata b'qima specċiali".

Fir-religjon tagħha, il-qima tingħata lil xi persuna għax ikun aqwa mill-oħrajn fil-ħajja spiritwali tagħha u fil-qdusija. Marija bħala Omm t'Alla u mimlija bil-grazzja, tgħaddi fid-din-jita tagħha lill-ħlejjaq kollha u tqirob lejn il-Ħallieq wisq iżjed minn qaddis ieħor.

(L-E.T. Mons. Isqof N. Cauchi: "Il-Qilma lejn Sidtna Marija".)

KRONAKA TAS- SANTWARJU

SETTEMBRU (*ikompli*)

24. Fl-okkażjoni tas-sena tal-anzjani, il-M.N.P.N. ta' Gnawdex organizza pellegrinaggħi għall-anzjani għas-Santwarju ta' Pinu.

OTTUBRU

1. Bhala thejjija ghall-Kungressi Internazzjonali li ser jin-żammu f'pajjiżna fl-okkażjoni taċ-Ċentinarju tad-Dehra tal-Madonna ta' Pinu, fl-1 ta' Ottubru sar il-ftuħ tal-Missjoni Djočesana Marjana. F'din l-okkażjoni sar pellegrinaggħi djočesan għalli-Katidral, u dan tmexxa mill-Eċċ. Tiegħi Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi, Isqof t'Għawdex. Fi tmiem il-pellegrinaggħi saret Konċelebrazzjoni fil-Katidral li tmexxiet ukoll minn Mons. Isqof. F'din l-okkażjoni Mons. Isqof qara l-ittra li l-Qdusija Tiegħi 1-Papa bagħħat lill-Isqfijiet Maltin fl-okkażjoni t-l-ftyūha tal-Missjoni Djočesana. Fl-ittra tiegħi, il-Papa heġġeg lill-Maltin biex jiġgeddu spiritwalment u biex ipoġġu ruħhom taħt il-protezzjoni smewwija tal-Omm ta' Alla.

2. Peress li kien l-ewwel Sibt tax-xahar, il-Fergħa Ewkaristika organizzat bhas-soltu sieħha adorazzjoni u quddiesa għall-membri tagħha.

7. Pellegrinaggħi mil-Le-

Spigolatrici della Chiesa. Qaddes għalihom fil-Kappella tal-Madonna, Dun Karm Hili.

17. Ftuh tas-Sena Soċjali tal-Azzjoni Kattolika. Mit-3.00 p.m. sat-3.30 p.m. saret nofs siegha adorazzjoni li fiha sar ukoll messaġġ mill-President Generali Djočesan tal-Azzjoni Kattolika, is-Sur Richard Ellis Wara, l-Eċċ. Tiegħi Mons. Isqof Nikol Cauchi mexxa Konċelebrazzjoni flimkien mal-Assistenti Ekkleżjastiċi tal-Azzjoni Kattolika. Fl-omelija tiegħi, Mons. Isqof tkellem dwar l-importanza tas-sehem li kull membru tal-Azzjoni Kattolika għandu jaġhti lill-Knisja. Huwa komplajgħid li kull membru veru ta' din l-Għaqda għandu jpoġġi l-hajja tiegħi fuq żewġ sisien qawwija: it-Talb u l-Hidma. Dawn għandhom ikunu t-tnejn flimkien. Huwa tkellem ukoll fuq l-importanza tat-tagħlim li kull bniedem għandu bżonn f'kull fażi tal-hajja tiegħi fuq minn meta jkun tifel ċkejken sa meta jixxieħ.

22. Kif sar f'Malta, hekk ukoll f'Għawdex, illum fil-parroċċi kol-ħha saret Konċelebrazzjoni Marjana għat-tfal bis-suġġiet: "Ma' Maria Missjunarji ta' Kristu". Din l-attività għat-tfal saret bi thejjija għall-Ġurna-

ta Missjunarja li habet f'din is-sena ta' Ċelebrazzjonijiet speċjali Marjani.

28. Illum bdiet titqas-sam "Bookmark" litt-fal kollha li jattendu għall-Katekiżmu fiċ-Ċentri tad-Duttrina. Dan il-“bookmark” li juri x-xbieha tal-Madonna ta' Pinu, fih ukoll talba lill-Madonna li t-tfal huma mheġġa biex iġħidu kuljum. Fih ukoll dati storiċi marbuta mal-ġrajjiet prinċipali ta' l-istorja tas-Santwarju u tad-Dehra tal-Madonna ta' Pinu.

31. Fis-Santwarju ta' Pinu saret Funzjoni Marjana għat-tfal tan-Nadur. Dun Salv Muscat mexxa din il-Funzjoni li fiha kienet tinkludi wkoll it-tberik ritwali tat-tfal.

NOVEMBRU

6. Il-Fergħa Ewkaristika organizzat siegħa

adorazzjoni u quddiesa għall-membri tagħha.

7. Fis-Santwarju tal-Madonna saret Funzjoni għall-membri tal-Azzjoni Kattolika. Numru sabiħ ta' membri ha sehem f'din il-funzjoni li saret ghalihom.

17. Patri Ġorġ Zammit OFM Conv. mexxa Ċelebrazzjoni Ewkaristika għall-membri ta' l-Azzjoni Kattolika tal-Fergħa Nisa. Numru sabiħ ta' nisa minn diversi parroċċi t'Għawdex ha sehem.

25. Fl-okkażjoni ta' Jum ir-Radd il-Hajr, l-Eċċ. Tieghu Mons. Isqof Nikol G. Cauchi mexxa Konċelebrazzjoni fis-Santwarju ta' Pinu. Fl-omelija tiegħi, Mons. Isqof tkellem dwar id-dmir li għandu kull bniedem li jrodd hajr lil Alla. Huwa qal li f'kull żmien — ta' ferħ jew ta' niket — għandna nroddu hajr lil Alla.

27. Saret laqgħa għat-tfal li matul is-sena l-ohra rċivew is-sagament tal-Griżma tal-Isqof. Qaddes għalihom Mons. Isqof Cauchi li fi-omelija tiegħi heġġi għom biex fil-hajja futura tagħ-hom ipoġġu fil-pratti-ka dak li huma tgħallmu fil-klassijiet tad-Duttrina. F'din l-okkażjoni tqassam lil dawk li kienu preżenti l-ktieb ippreparat aposta null-Eċċ. Tiegħi Mons. Isqof "X'Għad-dek tiftakar mill-Katekiżmu?" Dan il-ktieb iservi mhux biss għal waqt il-lezzjonijiet tad-duttrina, immä wkoll biex wieħed ikun jista' jagħmel "refreshing course" tal-principji li jkun tħalleml fi-tfilitu.

Illum ukoll il-Kument tal-M.L.P. organizza quddiesa b'suffragju ta' ruh l-ex Ministru Danny Cremona. Qaddes il-Kan. Dun ġorġ Farrugia.

It-tluġħ ta' Marija bir-ruħ u l-ġisem fis-sema jinsab fir-rakkonti storiċi. Hu l-fidi tal-Knisja li, bid-dawl ta' l-Ispirtu s-Santu, ta d-dinjità ta' Marija — Omm u Verġni.

(M.A. Enaid).

Il-qawwa ma tista' qatt tonqos lil Marija, għax hi r-Regina tas-smewwiet.

(S. Bernard).

GRAZZI MADONNA.... GHAX SMAJTN!

GHAWDEX:

Carmela Borg; Tereža Portelli; Rita Debrincat; Saverio Galea; Joseph Portelli; Dolindo Vella; Loreta Xerri; Francis Camilleri; Rina Grech; Rose Vella; Tony Bajada; Josephine Saliba; M'Gwann Grima; Loreto Sultana; Christine Cassar; Guža Cini; Violet Gauci; Toni Calleja; Maria Gauci; Patricia Saliba; Maria Apap; Rita Caruana; A. Apap; Anna Zammit; Miriam Sultana; Gužeppe Caruana; Marinton Meylak; M'Anne Micallef; Margaret Muscat; Maria Vella; Maria Saliba; Grezzju Camilleri; Frangisk Saliba; Michael Pace; Michael Sultana; Golina Tabone; Jane Tabone; Rita Tabone; Maria Portelli; Nancy Bonello; Carmela Azzopardi; Karmnu Xerri; Maria Formosa; Margaret Azzopardi; Natalie Camilleri; Martha Camilleri; M'Assunta Vella; Emmanuel Dalli; Carmela Stellini; Michael Vella; Anglu Pace; Tony Vella; John Cini; Marista Mercieca; Gužeppe Gauci; Gorg Borg; Gorg Galea; Salvu Sammut; Sunta Camilleri; Joseph Sultana; Maria Debrincat; Mary Sammut; Catherine Buttigieg; Coronato Sultana; Annetta Grima; Maria Mercieca; Frangisk Buttigieg.

Carmelo Camilleri; Raymond Galea; Rose Said; Josephine Cassar; Carmela Said; Loretu Attard; Rita Muscat; Josephine Cauchi; Michael Grima; Frank Attard; Karmnu Theuma; Tereža Muscat; M'Angejo Camilleri; Carmela Cini; M'Anni Mizzi; Gužeppe Gauci; Gužeppe Cordina; Rita Theuma; Victor Borg; Maria Borg;

Maria Grima; Maria Buttigieg; Salvina Muscat; Ganna Sacco; Pawla Muscat; Antoinette Attard; Ganna Xuereb; Guža Cauchi; Joseph Sammut; Mariam Grech; Maria Cardona; Guža Buttigieg; Loreta Buttigieg; Annunziata Portelli; Josephine Buhagiar; Fr. S. Grima; Maria Pisani; Josephine Gauci; Karistu Gauci; Antonia Grech; Grace Cassar; Carmela Azzopardi; Charlie Xuereb; Elizabeth Vella; Peter Muscat; Carmen Bugeja; Maria Muscat; Maria Cauchi; Frances Bugeja; Matilde Mercieca; Salvu Azzopardi.

Pawlu Hili; John Vella; Pauline Grima; Joyce Pace; Rita Farrugia; Mary Azzopardi; Clementa Grech; Claire Parnis; Maria Cassar; Golina Mintoff; Pawla Mercieca; Rose Micallef; Coronata Grima; Leli Theuma; Ganni Vella; Loreto Xuereb; Jessie Bajeda; Can. Joe Meyjak; Tessie Spiteri; Tedja Zammit; Gorga Zammit; Carmela Debrincat; Gerardo Cassar; Ganna Debrincat; Gerardo Cassar; Ganna Debrincat; M'Therese Attard.

MALTA:

Mary Cachia; Rita Mangion; Carmen Vella; Josette Mangion; Gorg Azzopardi; Mikelina Mifsud; Carmel Apap; Franco Cassar; Agnes Ungaro; Alfred Saliba; Gina Debono; G. Azzopardi; G. Schembri; Mary Zammit; Pinu Camilleri; Carmen Meli; Anthony Pace; Maria Vella; Bernadette Camilleri; Michael Grech; Doris Buhagiar; Agnes Falzon; Grace Galea; Mariella Ellul Bonnici; Manwel Hili; Żarenu Xerri; Joe Vella; Tereža Portelli; Tereža

Buttigieg; Doris Portelli; Emma Mangion; Grace Pace; Carmela Azzopardi; Raymond Cutajar; Joseph Borg; Antonia Borg; Anne Gatt; Rita Sultana; Guža Bugeja; Carmen Caruana; Nazzarena Titley; Maria Spiteri; Charmaine Harney; Gina Borg.

Carmen Pace; Sunta Muscat; Paul Schembri; Joe Mifsud; Francis Vassallo; A. Xuereb; Monica Sullivan; Arthur Borg; Albert Cardona; Joseph Axiak; Anna Maria Galea; Victoria Galea; Paoline Vella; Carmela Buttigieg; Helen Zammit; Carmen Libreri; Patrick Zringo; Maria Magro; Ray Bugeja.

AWSTRALJA:

Cecilia Sciberras; Mary Vella; Tessie Vella; Victoria Farrugia; Tedia Galea; Vicky Vella; R. Debrincat; Phyllis Micallef; Gemma Muscat; Anna Grima; Joe Rapa; Gina Calleja; Vicky Said; Andrew Zahra; Mary Bonanno; Randu Camilleri; Francis Mifsud; Guža Mercieca; Michael Vella; Rita Saliba; Josephine Zerafa; John Saliba; M'Gwann Gauci; Elija Galea; Maria Galea; S. Said; Carmen Debrincat; L. Sci-

berras; Teresa Aquilina; Claire Parnis; Elisabeth Naudi; Carmen Falzon; Tedia Zammit; Joseph Said.

U.S.A.

Carmela Borg; Gorġa Attard; Salvina Borg; Ley Vella; Maria Borg; Sonya Galea; Fortunato Fava; Maria Attard.

CANADA:

Carmen Abela; Oreste Mizzi; Charlie Portelli; Mary Portelli; Maria Buttigieg; Anthony Theuma.

INGILTERRA

Tereża Mary Lewis; John Harte; John Mizzi; Guža Cini; M. Coblaugh.

ŽWIĞIJIET LI SARU FIS-SANTWARJU

Joe Formosa mill-Għasri u M'Anne Portelli minn Victoria; Joseph Cauchi mill-Għarb u Carmen Cauchi mill-Għarb; Anthony Briffa minn Valletta u Sylvia Azzopardi minn Kerċem; Adrian Camilleri u Rose Muscat min-Nadur; Joseph Attard mix-Xewkija u Josephine Cauchi; Teddie Grech minn Victoria u Mary Muscat min-

Nadur; Louis Vella mill-Għarb u Maria Sultana mix-Xaghra; Carmel Vella u Rita Zerafa minn Ghajnsielem; Gorġ Borg minn Fontana u Angela Farrugia min-Nadur; Anthony Muscat min-Nadur u ġorgina Cassar minn Victoria; John Portelli min-Nadur u Anna Maria Tabone minn Kerċem.

MAGHMUDIJIET LI SARU FIS-SANTWARJU

Kim Said bin Gorġ u Tedia nee' Cordina minn Victoria; Michael Said bin Anthony u Mary nee' Calleja min-Nadur; Simon Camilleri bin Simon u Bernardette nee'

Grech; Rashida sheikh bint Turab u M'Ann nee' Mifsud; Loretta Vella bint Karmenu u M'Rose nee' Cassar minn San Lawrenz.

PREŽENTAZZJONIJIET TA' TRABI LILL-MADONNA TA' PINU

Charles Louis Mercieca — Xewkija; Joseph Haber — Gh'sielem; Nadin Borg Camilleri — St. Venera; Joyce Debrincat — Kerċem; Malvina Sultana — Xaghra; Mariosa Galea — Nadur; Marissa Cuschieri — B'Kara;

Anette Grima — Nadur; Janette Camilleri — Victoria; Jason Galea — New York; Neil Galea — New York; Nancy Buttigieg — Nadur; Joseph Gauci — Xaghra; Alexander Degabriele — San Ĝwann; Leanne

Ve'la — Xewkija; Nicholas Cini — żebbuġ; Vicki Cini — Australia; Emmanuel Paul Schembri — St. Paul; Maria Pia Schembri — St. Paul; Chantell Marie Fava — Mosta; M'Louise Galea — Siġġiewi; Mariella Farrugia — Xaghra; Debora Agius — Xaghra; Francene Agius — Xaghra; Edmond Formosa — Victoria; Andrew Grima — Għarb; Stephen, Joseph, Maria, Daniela Bartolo — Xaghra; Mark Cachia — Fgura; Tanya Vella — Mgarr, Malta; John Falzon — Australia; Mario Azzopardi — Munxar; Julian Portelli — Nadur; Paul Anthony & Saviour Tony Attard — Nadur; Vanessa Camilleri — Nadur; Michelle Camilleri — Nadur; Andrew Galea — Nadur; Mario

Portelli — Nadur; Francis Paul Camilleri — Nadur; Anglu Vella — Nadur; Janet Said — Nadur; Margaret Said — Nadur; Noel Cremona — Nadur; Joyce Cremona — Nadur; John Paul Azzopardi — Nadur; Emanda & Guanita Attard — Nadur; Noel Buttigieg — Nadur; Dorian Cremona — Nadur; Jason Camilleri — Nadur; Louise Clare Vella — Nadur; Angelo Vella — Nadur; Annette & Joseph Said — Nadur; Sharlene Bonello — Canada; Nevil Camilleri — Nadur; Janet Xuereb — Nadur; Liza Mari Darmenia — B'Kara; Marlene Tabone — Għasri; Sharlene Rapa — Xewkija.

MARIJA FIL-HAJJA TIEGħI

(2)

Jien C. Galea minn Ghajnsielem niftakar li darba fi żmien il-gwerra tal-1939/1945, il-Kappillan Dun Frangisk Mizzi kien għamel weghħda li meta tintem il-gwerra jorganizza pellegrinaġġ bil-Madonna ta' Loretu għas-Santwarju tal-Kunċizzjoni tal-Qala u lura bil-mixi.

Meta spicċat il-gwerra dan il-pellegrinaġġ sar kif kien għamel il-weġħda il-Kappillan Mizzi. Il-Hadd ta' wara giet xebba mill-Qala tħabbar fuq il-bieb tad-dar tagħha, u jien staqsejha xi trid. Imbagħad staqsietni Dun Ĝużepp Galea kienx joqgħod hawn. Jien għidtilha: iva. U kompliet tghidli kif meta kien għaddej il-pellegrinaġġ bil-Madonna ta' Loretu, ommha, li kien ilha sentejn ma timxi, talbet lill-Madonna biex tagħtiha s-saħħha. Din ix-xebba tgħid li ommha minn dak in-nhar reġgħet ġadet is-saħħha u bdiet timxi. Imbagħad talbet lil ħija Dun Ĝużepp biex jaġħtiha 50 santa tal-Madonna ta' Loretu blex tqassamhom b'rinn grazzjament.

HAIL MARY!

Mary is the Mother of the faithful, because she has co-operated with her Son in forming the children of God and of the Church.

St. Augustine

The holy Virgin does not stand in need of either power or wish to aid us. Can the Son of God refuse to honour His Mother: Who can doubt the charity (love) of Mary towards man? Has she not for nine months borne in her womb Him who is charity itself in essence?

St. Bernard

Mary co-operates in our redemption and in our justification; God has placed in her hands the treasure of all His graces; and she distributes them faithfully.

St. Bernardine

Like Mary we must be loving, sweet, and patient with those who cause us any unhappiness, and, laying our head unrestrained and unshamed tears on our Lord's bosom, let us think quietly of God and Heaven.

F.W. Faber

The Lord is all powerful, that is why thou art all mighty through the Almighty with the Almighty.

St. Bonaventure

Behold the Virgin of Virgins; it is from her virginal womb that the true light of the world, the eternal salvation and redemption of the human race came forth.

St. Peter Celestine

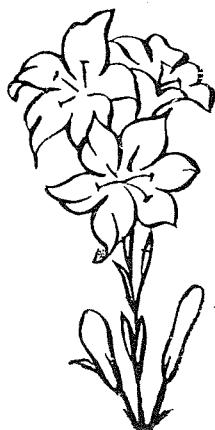
WARDA LIL MADONNA

KULL ABBONAMENT HUWA WARD A LIL MADONNA.

AKTAR ABBONAMENTI: AKTAR WARD A LIL MADONNA.

L-ABBONAMENTI HUMA TURIJA TA' QIMA LIL MADONNA.

**Igbor Abbonati
Għar-Rivista
“Madonna ta’ Pinu”**

- XERRED DEJJEM L-ISTAMPA T-TAJBA
- HAJJAR LILL-OHRAJN JAQRAW LETTERATURA MARJANA.
- TRID TOFFRI RIGAL UTLI LIL HABIBEK?
ABBONAH FIR-REVISTA “MADONNA TA’ PINU”.

Ibgħat l-indirizzi ta' l-abbonati l-għodda lil:

Amministratur,
“Madonna Ta’ Pinu”,
Centru Kulturali Marjan,
Ta’ Pinu — Għawdex.

IS-SANTWARJU TA' PINU MIBNI WARA LI L-MADONNA KELLMET LIL KARMNI GRIMA.

"Il-Verġni Marija li mit-tħabbira tal-Anġlu laqgħet f'qalbha u f'gisimha l-Verb t'Alla u ġabets il-ħajja lid-dinja, hu magħrufa u unurata bħala vera omm ta' Alla u tar-Redentur. Hi stess meħlusa b'mod sublimi, in vista tal-merti ta' Binha u Miegħu marbuta minn rabta iebsa li ma tinhallx, hi mgħionija b'uffiċċju l-aktar għoli u bid-dinjiet ta' Omm tal-İben t'Alla, u għalhekk bint maħbuba tal-Missier u tempju tal-Ispritu s-Santu: u li minħabba dan id-don tal-grazzja l-aktar għolja tisboq b'mod kbir lill-kreaturi l-oħra kollha fis-sema u fl-art. Hi madankollu marbuta flimkien mar-razza ta' Adam mal-bnedmin kollha fi ġtieġa tal-fidwa, anzi hi "tassew omm tal-membri (ta' Kristu) ... għaliex ikkooperat bl-imħabba għat-tweliż tal-fidili tal-Knisja, li ta' dak ir-Ras huma mèmbr". Għal dan hi magħrufa wkoll bħala l-membri singulari u ewlenija tal-Knisja u figura tagħha u mudell l-aktar perfett ta' sidi u ta' karită, u l-Knisja Kattolika, mgħallma mill-Ispritu s-Santu bl-imħabba ta' pietà ta' bint tivveneraha bħala Omm l-aktar maħbuba".

(Mill-Kostituzzjoni Dommatika "Lumen Gentium")